Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

Februar 2016

Letnik 1, številka 2

ISSN 2463-8579

»Ne moreš si misliti, kako mi je dolgčas po domačih in po prijaznem Šmartnu. Tu sem pokopan med zidovjem, nikjer nobene zelene veje, nikjer prijaznega človeka.«

(odlomek iz pisma Slavka Gruma sestri Olgici, Dunaj 1919)

Iz tokratne vsebine:

Pogovor z Jožetom Vidicem

Baritonist Jože Vidic je prvak SNG Opere in baleta v Ljubljani, **stran 5**

Zakaj se mi ne vidimo v proračunu?

V letu 2016 naj bi imeli, po optimalnem scenariju, za dobrih 5 milijonov in 276 tisočakov prihodkov, **stran 4**.

Šmarski tamburaši z vami že 33 let

V Šmartnem pri Litiji ima tamburaštvo dolgoletno tradicijo, v sedanji podobi pa društvo deluje od leta 1983, **stran 14**

Pomembne obletnice v letu 2015

V letu 2015 se je zvrstilo nekaj pomembnih obletnic, ki pa so šle mimo nas bolj ali manj neopazno, **stran 16**

Občina Šmartno pri Litiji
Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
E-naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01/8962-770
Faks: 0590-97-480

Uradne ure
Ponedeljek: 8.00 – 12.00 in 13.00 – 15.00
Sreda: 8.00 – 12.00 in 13.00 – 17.00
Petek: 8.00 – 13.00
Uradne ure župana so po dogovoru, zaželena je predhodna najava na telefonsko številko 01/8962-770.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice
Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla aprila 2016, pričakujemo najpozneje do nedelje, 20. 3. 2016, na elektronski naslov uredništva: urednistvo@krajevne-novice.si. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani občine.

Izdajatelj: Občina Šmartno pri Litiji

Odgovorni urednik: Jernej Kotar

Uredniški odbor: Katarina Kragelj, France Vidic, Sašo Goršek, Domen Merzel in Matjaž Hostnik

Jezikovni pregled: Janoš Železnik

Naslovna fotografija: Slavko Grum (* 2. 8. 1901, Šmartno pri Litiji - † 3. 8. 1949, Zagorje ob Savi), slovenski dramatik in pisatelj

Foto: Fotografija je last Stanke Sirk

Prelom in priprava za tisk:
Linea AV d. o. o.
Graška c. 35, 1270 Litija, GSM: 041/595 870
E-naslov: linea.av@siol.net

Glasilo izhaja v nakladi 1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

Rajko Meserko, župan občine Šmartno pri Litiji

Spoštovane, spoštovani!

Trenutek, v katerem smo, občinam ni najbolj naklonjen. Čas debelih krav je mimo in občinam je odmerjen vedno tanjši kos pogače. Poleg tega pa se vsi srečujemo z vedno večjimi finančnimi obremenitvami. V preteklem letu se je zgradil primarni komunalni vod s čistilno napravo. Na žalost se načrtovalci niso veliko spraševali o tem, ali bo peščica priključkov zmogla pokrivati stroške večkilometrskih glavnih vodov. Občina se je v tem trenutku odločila pokrivati velik del teh stroškov. Dolgoročno to vsekakor ne more biti rešitev, zato se temu kislemu jabolku ne moremo izogniti.

Sem pa toliko bolj vesel zadnjih dogodkov na začetku letošnjega leta. Dobrodelne rokometne tekme, ko sta si roko podala rivala in na parketu odigrala tekmo kot eno moštvo. S tem sta jasno pokazala, da za slogo ni meja in ne ovir. In koncerta Gimnazije Litija in skupine Artenigma. Tudi pri tem projektu so skupine obeh občin združile moči in nam tako pokazale, kaj zmorejo mladi.
Februar je čas večje naklonjenosti kulturi. Tudi na tem področju smo občina, ki ima veliko potenciala, le izkoristiti ga včasih ne znamo. Zato mi je v ponos, da prav na kulturni praznik gostimo Slovenski tamburaški orkester. In še več, program bodo sooblikovali domača tamburaška skupina, Knjižnica Litija, Javni zavod Bogenšperk, JSKD in eno najstarejših slovenskih pevskih društev – Zvon. Kultura nas povezuje.
In naj ne ostanemo le pri njej. Opisani dogodki kažejo, da smo družba, ki zmore. Zato naj nas ne bo strah novih izzivov.
Morda se nekaterim sodelovanje z drugimi zdi odveč. Pa vendar je povezovanje zelo pomembno, saj le sodelovanje ustvarja nove možnosti. Zato vas prijazno vabim, da ste aktivni del tega.

Rajko Meserko, župan

Ti v ušesih odzvanjajo prijetni zvoki harmonike, se rad zavrtiš v zibajočem koraku valčka ali poskočnem koraku polke? Potem je ta novica ravno zate. POSTANI FOLKLORNIK!

KUD Folklorna skupina Javorje vabi vse, ki ste željni odkrivanja ljudskih oblačil in tradicije, petja, plesa in igranja (glasbeniki), da se nam pridružite.

Zaželen je občutek za ples in želja po druženju ter ustvarjanju.

Vabimo vas, da si **12. 3. 2016 ogledate območno revijo Zasavja,** ki bo potekala v Šmartnem, in se prepričate, da si s takšnim odrskim poustvarjanjem želite polepšati vaše življenje.

Vaje potekajo **vsako nedeljo ob 19. uri v OŠ Šmartno.** Za dodatne informacije o poteku vaj pa spremljajte našo Facebook stran ali nas kontaktirajte na: gorisek.dunja@gmail.com.

Dunja Gorišek Simončič

Občina Šmartno pri Litiji na podlagi Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – UPB, 56/08, 4/10, 20/11 in 111/13), Odloka o proračunu Občine Šmartno pri Litiji za leto 2016 (Uradni list RS, št. 106/15) in 4. člena Pravilnika o sofinanciranju programov in projektov ljubiteljske kulturne dejavnosti v občini Šmartno pri Litiji (Uradni list RS, št. 16/12, 8/15) objavlja

Javni razpis za sofinanciranje programov in projektov ljubiteljske kulturne dejavnosti v občini Šmartno pri Litiji v letu 2016

1. Naziv in sedež naročnika: Občina Šmartno pri Litiji, Tomazinova 2, 1275 Šmartno pri Litiji

2. Na razpis se lahko prijavijo posamezniki ali pravne osebe, registrirane za izvajanje programov na področju kulture in redne ljubiteljske kulturne dejavnosti, ki:

- imajo sedež oz. stalno prebivališče v občini Šmartno pri Litiji,
- imajo zagotovljene prostorske in kadrovske pogoje za uresničevanje kulturnih aktivnosti,
- imajo urejeno evidenco o članstvu in ostalo dokumentacijo, kot to določa zakon o društvih,
- vsako leto redno dostavljajo poročila o realizaciji programov in načrt aktivnosti za prihodnje leto.

3. Sofinanciranje iz proračuna za leto 2016 je predvideno za naslednja področja kulturnih dejavnosti:

- glasbena dejavnost (vokalna in instrumentalna),
- plesna in folklorna dejavnost,
- gledališka in lutkovna dejavnost,
- likovna, fotografska, filmska dejavnost,
- literarna dejavnost,
- druge ustvarjalne dejavnosti.

4. Prijavitelji morajo svoje prijave pripraviti in oddati v skladu z razpisno dokumentacijo, ki je na vpogled na občinski upravi Občine Šmartno pri Litiji.

5. Okvirna višina sredstev, ki so namenjena sofinanciranju kulturnih programov in redne ljubiteljske dejavnosti iz 3. točke javnega razpisa, je 21.500,00 €.

6. Projekti in programi se bodo ocenjevali v skladu s Pravilnikom o sofinanciranju programov in projektov ljubiteljske kulturne dejavnosti v občini Šmartno pri Litiji, ki je priloga razpisne dokumentacije.

7. Dodeljena sredstva morajo biti porabljena v letu 2016.

8. Prijava mora biti poslana na Občino Šmartno pri Litiji, Tomazinova 2, 1275 Šmartno pri Litiji **do 21. 3. 2016.** Prijavo je potrebno poslati v zaprti kuverti z oznako **»Ne odpiraj – razpis Kultura 2016«.**

Za pravočasno se šteje prijava, ki je bila oddana najkasneje zadnji dan roka za oddajo prijav, priporočeno po pošti. Komisija ne bo obravnavala prijav, ki bodo:

- oddane po roku, določenem za prijavo,
- neustrezno naslovljene,
- nepopolne glede izpolnjenih obrazcev oziroma zahtevanih prilog tudi po izteku roka za dopolnitev prijave, ki bo določen v pisnem obvestilu o dopolnitvi.

9. V roku prispele prijave bodo obravnavane na podlagi Pravilnika o sofinanciranju programov in dejavnosti na področju ljubiteljske kulture v občini Šmartno pri Litiji. Odpiranje prijav ne bo javno. Prijavitelji bodo o izidu javnega razpisa obveščeni v roku 30 dni od datuma odpiranja prijav. S prijavitelji, ki jim bodo odobrena sredstva za sofinanciranje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, bodo sklenjene pogodbe o sofinanciranju programov.

10. Razpisno dokumentacijo lahko zainteresirani dvignejo na Občini Šmartno pri Litiji (soba 5) ali si jo natisnejo s spletne strani www.smartno-litija.si. Zainteresirani lahko dodatne informacije v zvezi z razpisom dobijo na Občini Šmartno pri Litiji, soba 5, tel.: 01 896 27 70, e-mail: karmen.sadar@smartno-litija.si.

Številka: 611-001/2016
Datum: 18. 1. 2016

Rajko Meserko, l.r.,
župan

Zakaj se mi ne vidimo v proračunu?

Avtor prispevka: Peter Avbelj

Da, spoštovani bralci našega glasila. Bilo je nekoč, v drugi polovici devetdesetih let in še v prejšnjem tisočletju, ko je bil zgoraj podpisani še pripravnik v sosednji, takrat še skupni, občini in po službeni dolžnosti poslušal razpravo o proračunu.

Za govorniškim pultom so se izmenjali tako rekoč vsi svetniki in tarnali nad preskopo odmerjenimi sredstvi za sredine, iz katerih so prihajali. Eden izmed njih – mimogrede domicil ima v naši občini – je izrekel besede, ki so mi ostale do danes v spominu: "Proračun je zanič, ker se mi (pr edvidevam, da je mislil vsaj svoj kraj, če ne vsaj ene krajevne skupnosti ali cele fare) v njem ne vidimo". Ta problem, torej da v proračunu ni predvideno ogledalo, v katerem bi se lepo videli (dobili vsaj eno investicijo) čisto vsi deli naše občine, je v deželi šmarski aktualen tudi danes. Povedano drugače (to ne velja samo za našo občino, temveč kar celotno državo): potreb je iz leta v leto več, denarja pa je na razpolago čedalje manj. Debat o tem, kako ima občina na razpolago ogromno denarja in kako nespametno ga zapravlja, pa še več. Spodobi se torej, da si ogledamo vsaj nekaj ključnih odhodkov (postavk), ki jih ima naša lokalna skupnost. Pa začnimo najprej s tem, koliko sredstev bo v občinskem proračunu letos. V letu 2016 naj bi imeli, po optimalnem scenariju, za dobrih **5 milijonov in 276 tisočakov** prihodkov, odhodkov pa **za 19 tisočakov manj.** Kam bodo torej izginili vsi ti milijoni? Naj v ponazoritev navedem le nekatere najpomembnejše postavke:

- Največ, kar dobrih 922 tisočakov, se bo za razne namene prelilo v vzdrževanje cestne infrastrukture.
- Približno 750.000 evrov bomo namenili plačilu razlike med ceno programov in vplačili staršev pri predšolskem varstvu oziroma zagotovili sredstva za normalno delovanje vrtcev.
- Področje komunalne dejavnosti (odpadki in odpadna voda, oskrba z vodo) bo iz proračuna v letošnjem letu prejelo skoraj 600.000 evrov.
- Dobrih 390 tisočakov bomo predvidoma namenili za delovanje (plače) občinske uprave.
- Osnovno šolstvo bo prejelo nekaj tisočakov manj (378.000). Denar je namenjen predvsem materialnim stroškom in tehničnim izboljšavam na osnovni šoli s podružnicami.
- Za šolske prevoze bo šlo nadaljnjih 295.000 evrov.
- Več kot 170.000 evrov bomo namenili za nakupe zemljišč na podlagi zahtevkov občanov za odškodnino za zemljišča, po katerih potekajo lokalne prometnice.
- Področje socialnega varstva bo prejelo nadaljnjih 160 tisočakov, ki bodo namenjeni subvencijam oskrbnin v domovih in drugim transferjem za socialno ogrožene ljudi.
- Za področje pomoči, zaščite in reševanja (beri: gasilce) le 130.000 evrov.
- Le nekaj tisočakov manj (dobrih 122.000 evrov) nas bo predvidoma v letošnjem letu stalo delovanje Javnega zavoda Bogenšperk.
- Področju subvencioniranja dejavnosti kmetijstva in gozdarstva bo namen jenih 50.000 evrov.
- In ko temu dodamo še dobrih 300 tisočakov, ki bodo namenjeni servisiranju javnega dolga (beri: pre teklih kreditov), zlahka pridemo čez štiri milijone, z ostalimi manjšimi postavkami (mimogrede: celoten razrez proračuna je objavljen v obliki splošno dostopnega gradiva na spletnih straneh Občine) je proračun v celoti porabljen.

In koliko vas stane občinska politika? Delo občinskega sveta (sejnine) bo v celem letu stalo dobrih 21 tisočakov, še nekaj tisočakov več je predvidenih za delo župana in (zgoraj podpisanega) podžupana. In če že razgaljam druge, se spodobi, da zapišem, koliko sam stanem šmarske davkoplačevalce – natančno 938,21 evrov bruto, koliko je neto, pa si najbrž znate predstavljati.

In če smo se še v letu 2014 zadolžili za debelih 700.000 evrov, bo, kot kaže, Občina že drugo leto zapored zmogla poravnati obveznosti brez dodatnega zadolževanja. Sicer pa bi bilo dobro, da bi se o kreditih, ki nas bodo bremenili vse tja do leta 2032, kaj več zapisalo v kakšni izmed prihodnjih številk glasila. Če pa želite vedeti, kdo je do sedaj prejel največ sredstev iz proračuna naše občine, si lahko to brez težav pogledate na spletni strani: http://supervizor.kpk-rs.si/. Podatki so namreč javno dostopni.

In zakaj se torej ne vidimo v proračunu? Čisto preprosto: zmanjšanje sredstev s strani države (primerna poraba) in zadolževanje v preteklem obdobju nam na leto vzameta – preračunano po splošnem mnenju večine občanov najoprijemljivejšem kazalcu uspešnosti občinske garniture – za okoli 9 km prepotrebne modernizacije občinskih cest.

Da se bomo temu vsaj malo približali, bo potrebno poiskati nove vire financiranja (projekte) in predvsem varčevati; da ne bo ostalo samo pri besedah, je prav, da najprej da zgled politika. In ga je dala – za delo (nepoklicnih) župana in podžupana bo v letošnjem letu namenjenih 31.000 evrov, prejšnja oblast si jih je odmerila skoraj še enkrat toliko – 60.000 (poklicni župan in nepoklicni podžupan). Podobno velja za svetnike, saj je bil končno sprejet (v prejšnjem mandatu večkrat zavrnjen) in že dobro leto uveljavljen sklep o 50 % zmanjšanju sejnin. Upam, da je to le začetek. Če je politika (ki je po navadi zadnja) dala jasen signal, da se zmore in je to nujno, se slednje pričakuje tudi tam, kjer je to mogoče. Seveda tega ni možno kar posploševati, saj so tukaj zakonske obveznosti in dejanske potrebe, za kakšno ogledalo iz uvoda pa se bo zagotovo našlo.

Oder je iluzija/oder je izziv ...

Avtorica prispevka: Katarina Kragelj

Baritonist Jože Vidic je prvak SNG Opere in baleta v Ljubljani. Petje je študiral na Srednji glasbeni in baletni šoli v Ljubljani, v razredu profesorice Jelke Strgar. Izpopolnjeval se je v Opernem studiu Opere in baleta SNG Ljubljana, pri profesorju Karlu Jeriču. Že v času študija je sodeloval v Slovenskem komornem zboru, bil je član opernega zbora SNG Opere in baleta Ljubljana in komornega zbora Ave – z njim je prejel več odlikovanj in priznanj na mednarodnih zborovskih tekmovanjih. S tem zborom je leta 1994 prejel tudi nagrado Prešernovega sklada.

Kot obetaven mlad pevec je leta 2002 prejel štipendijo Wagnerjevega sklada.

Baritonist Jože Vidic je nagrajenec Prešernovega sklada za vlogi Lorenza v operi Črne maske Marija Kogoja in Grudna v operi Ljubezen kapital Janija Goloba (2013).

S svojo družino živi v Šmartnem pri Litiji.

foto: Darja Štravs Tisu

Počaščena sem, da se lahko pogovorim s teboj in te predstavim ljudem v naši občini.

Oddaja o tvoji poklicni in osebni življenjski poti na slovenski nacionalni televiziji pred novim letom nam je odstrla pogled v svet, v katerem delaš, živiš in si zelo uspešen. Vem, da ti je bila ljubezen do petja in glasbe položena v zibelko. Nekaj let sem te spremljala kot učenca šmarske šole. Spomnim se tvojih pevskih začetkov. Kakšni pa so tvoji spomini na začetke tvoje kariere, na šmarsko šolo, na nastope v domačem kulturnem domu?

To so nostalgični spomini iz sedemdesetih let prejšnjega stoletja in so povezani z družabnim življenjem tedanjega časa. Avla šmarske šole je bila središče takratnega kulturnega življenja v domačem kraju. In tam sem prvič slišal petje in recitacije domačih zborov in skupin, ki so bile praznične in vzvišene. Morda sem to tako dojemal le zaradi odnosa družine, ki je bila kulturnemu življenju naklonjena. Kasneje, ko se je življenje v kulturnem domu ponovno prebudilo, sem bil poleg tudi sam. Bila so lepa leta v družbi kulturnih zanesenjakov, s katerimi smo iskali nekaj več. Iz ene od teh priložnosti (100. obletnica zbora Zvon) se je razvilo to, da sem dobil potrditev in vzpodbudo, da sem se z glasbo začel resneje ukvarjati in jo študirati.

Kakšna je bila tvoja šolska in študijska pot po končani osnovni šoli?

Sprva je kazalo, da se bom posvetil lokalni tradiciji usnjarstva, vendar sem kmalu spoznal, da me vleče v glasbo. Čeprav doma temu niso bili ravno naklonjeni, so to le sprejeli. Stara mama je rekla, da je lepo, če se ukvarjam z glasbo, ampak od nečesa bo treba živeti. V tedanjem okolju je veljalo, da si vsakdanji kruh lahko prislužiš samo s fizičnim delom ali nekim resnim poklicem. Petje jim nikakor ni šlo v to kategorijo. Zanj je veljalo, da je lahko lepa sprostitev v prostem času. No, danes vedo, da je tudi petje velik fizični napor, sploh v velikih opernih predstavah, ampak tedaj je bila ta odločitev v širšem domačem okolju sprejeta z neodobravanjem in čudenjem. Odšel sem v Ljubljano in bil sprejet v razred odlične pevske pedagoginje prof. Jelke Strgar, ki me je vodila skozi prve lekcije spoznavanja lastnega telesa in glasbeno pevskih zakonitosti. Pozneje sem nadgrajeval svoje znanje s kasnejšim pevskim kolegom prof. Karlom Jeričem in mnogimi glasbenimi pedagogi, ki so mi dali trdno znanje za kasnejše delo v tem poklicu.

Vsi, ki sodelujejo s teboj, vedo povedati, da si zelo marljiv, vztrajen, da natančno preštudiraš svoje vloge … Mislim, da svoj poklic sprejemaš kot poslanstvo?

Vsakdo ima možnost, da lahko svoj poklic izmojstri do popolnosti. V tem je poseben čar. Kajti samo popolna predanost vodi k cilju, ki si ga začrtaš. In na tej poti ni bližnjic. Teh ne sme biti, kajti spoznati moraš vse okoliščine, ki ti lahko odstrejo pogled v ozadje neke materije, s katero se v tistem trenutku seznanjaš. Svoje poslanstvo v poklicu sprejemam kot nek dar, ki sem ga prejel in ga moram nadgraditi. Če za talentom ni veliko vztrajnosti, potem se vse skupaj lahko hitro sesede kot peščen grad. Verjamem v to, da je za trajen uspeh potreben talent vztrajnosti, ki ga lahko negujemo prav vsi. Temu se premalo posvečamo in vse preveč radi rečemo, da je bilo nekomu nekaj položeno v zibelko. Seveda, brez osnovnega daru ne bi bilo nič, vendar ga moramo znati nadgraditi in prav voditi.

Na odru nisi samo enkraten pevec, ampak si tudi igralec in obratno. Kako hitro in dobro se lahko vživiš v svoje vloge?

V današnjem opernem svetu ni zadosti, če si samo pevec. Biti moraš mnogo več. Predvsem pa moraš biti odprt in dovzeten za predloge, ki ti jih nudita režiser in umetniška ekipa, ki vodita predstavo. Če se pevec posveča dramaturgiji lika, potem ne more mimo tega, da se je za celostno podobo potrebno posvetiti vsakemu detajlu neke figure, ki jo moraš prenesti v odrsko življenje. Proces študija traja kar nekaj časa. V prvi fazi se seznanim z glasbeno predlogo in preberem libreto. Na osnovi tega se že izriše prva podoba, ki jo sčasoma nadgrajujem do te mere, da iz nje izluščim njene posebnosti. Pri tem mi je velikokrat v pomoč različna literatura, v kateri najdem vzgibe za kreacijo vlog. Ampak to je samo predigra. Pravo življenje lika se zgodi z masko in kostumom. Ko sem v njem, sem drug človek. Človek iz zgodbe, ki jo bom živel tisti večer.

V oddaji si omenil dve svoji veliki vlogi, v Renskih nimfah in Črnih maskah. Kako pomembni sta bili za tvoje zorenje?

Zagotovo sta obe pomenili nek prelom na moji pevski poti. Predvsem sem z njima potrdil to, kar je bilo težko spregledati – da je za uspeh potrebna popolna predanost brez omejitev. Delaš toliko časa, da narediš res čim bolj popolno umetnino. Z obema vlogama sem zorel in preizkušal meje zmogljivega. Predvsem v Črnih maskah, v katerih sem igral vlogo Lorenza. S to vlogo sem šel čisto v globine človeškega značaja in v njej iskal temo in luč. Pravzaprav je bil to bolj študij psihologije človeškega značaja. Napor, ki sem ga moral vložiti v študij in realizacijo, je sicer pustil nekaj sledi, vendar mi je dal potrditev, da zmorem. In po tej vlogi

je sedaj marsikaj lažje. Konrad v Renskih nimfah je bil druge vrste izziv – dovoliti si, da grem preko svojih moralnih zadržkov in jih v dobro kredibilnosti vloge izpostaviti na odru. Za obe vlogi sem bil tudi nagrajen. Za Lorenza z nagrado Prešernovega sklada, za Konrada pa z nominacijo evropskih kritikov v magazinu Operenwelt. Klasik Heutte iz Berlina me je tisto leto za vlogo v Renskih nimfah izbral za odkritje leta.

Katere vloge pa so ti najljubše? Kakšni so tvoji cilji v zvezi s kariero?
Vsaka vloga, ki jo raziskujem, mi je ljuba. Težko bi izbral najljubšo. Všeč so mi vloge v dramah, v katerih lahko iščem vzgibe, zakaj je nek lik poseben, drugačen od ostalih. Obožujem vloge, v katerih ima lik močan in raznolik karakter. Izziv mi je iskati ozadja v neki vlogi. Zakaj je zloben, kaj ga osrečuje, kaj ga je vodilo k nekemu zločinu, zakaj je nasedel intrigi, kaj bi lahko še bilo v neki zgodbi, pa ni nikjer omenjeno in je za pravo kreacijo zelo pomembno. Skratka ozadja vlog in zgodb, ki jih prenašam na oder. Ravno sedaj se ukvarjam s Shakespearom in njegovimi liki v dramah in operah.

Tvoje besede »Oder je iluzija, realno življenje je drugačno« so zelo resnične. Kako težko ti je prehajati iz ene vloge v drugo? Se kdaj zalotiš, da lebdiš in potrebuješ več časa, da se vrneš v realnost?
Besede »Oder je iluzija« so bile uporabljene za portret, ki ga je posnela nacionalna televizija, in so del stavka, v katerem govorim o tem, da je realno življenje vsakdana čisto drugačno. Zanj se je potrebno boriti na drugačen način. Boriti za to, da imaš svojo zasebnost in svobodo. Včasih je za družino in prijatelje težko, ker je ta poklic zelo drugačen od mnogih drugih. Pravzaprav je to poklic, za katerega moraš biti stalno pripravljen in zanj živeti. Vzame res veliko časa in potrebuje svojo intimo, v kateri se lahko posvetim razčlembi mnogih likov v zgodbah. Tedaj sem v svojem svetu in kot tak neuporaben za ta svet. Ampak se urim tudi v tem, da bi znal čim bolj razmejiti svet, ki je na odru, in tega, v katerem živim. Mislim, da mi to kar uspeva.

Kako vzdržuješ svojo psihofizično kondicijo? S čim se ukvarjaš v prostem času?
Predvsem z branjem zelo različne literature. Tu najdem umik od vsakodnevnih problemov in se »resetiran« lahko spopadam z izzivi vsakdana. Včasih, ko nisem preveč obremenjen z delom, se usedem na kolo ali odidem v naravo na sprehod. Ampak tega je v zadnjem času res premalo. Čakam na tople sončne dni.

Poleg svojega dela v SNG Operi in baletu Ljubljana si od leta 1996 tudi član in od leta 2008 umetniški vodja Slovenskega okteta. Kako usklajuješ vaje, gostovanja? Kakšen izziv ti predstavlja delo z njim?
Slovenski oktet je izziv za vsakogar, ki se mu lahko pridruži. Sedaj je že dvajset let, odkar sem v tem sestavu, in lahko rečem, da so ure, preživete v tej družbi, tiste, za katere lahko brez premišljanja rečem, da so srečne. Seveda so sem ter tja tudi takšne, za katere bi si želel, da bi jih bilo čim manj, vendar morajo biti tudi oblačni dnevi, da se lahko potem veselimo sonca. Poleg prepevanja v njem sem vsa leta svojega delovanja tudi vodja ansambla – zadnjih osem let tudi kot umetniški vodja. Zelo sem razširil nabor skladb iz različnih stilnih obdobij, predvsem pa sem uspel spodbuditi ansambel k temu, da se vrnemo k sodobni slovenski glasbi, ki nastaja danes. Tako smo v zadnjem desetletju izvedli mnogo praizvedb novih del, ki so bila napisana prav za nas. Usklajevanje med vsemi obveznostmi članov je kar zahtevno opravilo. Vaje imamo sicer dvakrat tedensko, kar je sicer za moje ambicije in želje po tem, kaj vse bi rad naredil, premalo, vendar zaenkrat zmoremo narediti vse, kar si zadamo. Gostovanj po svetu pa je v zadnjih letih manj kot v preteklosti. Predvsem zaradi naših družinskih in poklicnih obveznosti. Ampak tudi to se bo nekoč spremenilo. Če ne prej, z menjavo generacije. Upam, da bomo znali privabiti k sodelovanju predane ljudi, ki bodo znali nadgraditi in peljati naprej naše dosedanje delo.

Prav tako si umetniški vodja litijskega Okteta Valvasor. Je to vez z domačim krajem, za katero čutiš, da jo moraš ohranjati?
Oktet Valvasor je zgodba, na katero je lahko ponosen marsikdo v domačem kraju. Sedež ansambla je sicer v Litiji, deluje in vadi pa tam, kjer je prav tako dobro sprejet – v Šmartnem. Predvsem je to vez prijateljstva. Svoj čas in znanje delim z njimi in jih skušam voditi tako kot mislim, da je prav, in tako, kot zmorejo. Sicer sem z njimi poredko, ker se moje obveznosti pogosto prekrivajo z njihovimi termini vaj, ampak kadar pridem, jim skušam pokazati, kako jaz vidim in slišim glasbo ter kako naj jo prenašajo do poslušalcev. Verjamem, da sta njihovi mladostna neugnanost in radoživost tisti, ki sta pripomogli k temu, da vztrajajo že trideset let. To je lepa doba skupnega sobivanja. In sam sem del tega že enaindvajset let. Sicer pa je to tudi vez z domačim krajem. Zaradi njih se včasih prej vrnem v domači kraj in tudi zaradi njih se v njem še vedno počutim sprejetega. Z njimi ohranjamo del tradicije, ki je nekoč v teh krajih živela in bila motor družbenega življenja.

Jože, moj poklon tvojemu delu in ustvarjanju. Vesela sem, ko te srečam na prireditvah v našem domačem kraju in kljub zaposlenosti ohranjaš vezi z okoljem, v katerem se je začela tvoja umetniška pot. Kakšno je tvoje sporočilo sokrajanom?
V naših krajih so delovali mnogi ljudje, na katere smo lahko upravičeno ponosni. Žal jih danes premalo poznamo. In še nekaj, ohranimo in negujmo posebnosti našega okolja ter se trudimo sodelovati v dobro vseh nas. Z zatonom mnogih gospodarskih panog v domačem okolju se je utrip kraja precej spremenil. Poskrbimo za to, da ga bomo zopet naredili prijaznega – tudi za oko.

Pred koncem ne morem mimo tega, da bo najbrž svetu glasbe zapisana tudi naslednja generacija družine Vidic. Kako na to pot usmerjaš svoje otroke?
Nikoli ne vemo, kam nas pelje naša pot. Tudi pot naših otrok je velikokrat neznanka. Včasih smo starši tisti, ki zadnji izvemo, kaj je tiha ambicija naših otrok. Na nas je samo to, da jim damo dober zgled in trdnost v vztrajanju v vsem, kar počnemo v svojem poklicnem ali družinskem življenju, ter jih podpiramo na njihovi poti. Iz opazovanja mojega ali Urškinega dela so lahko ugotovili, da je za vsem tem, kar lahko vidimo v dvorani, mnogo dela in truda. Sam bi jim želel udobnejšega življenja, kajti življenje pevca je podrejeno mnogim odrekanjem. Ampak če bodo želeli okusiti tudi to, zakaj pa ne. Želim jim, da bodo pri tem uspešni in da bodo v tem našli lastno zadovoljstvo.

Hvala ti za prijaznost, pripravljenost in čas, ki si si ga vzel za pogovor. V majhnem kraju, kot je Šmartno, imamo vrhunskega umetnika, na katerega smo upravičeno ponosni. Z veseljem ti prisluhnemo na nastopih v domačem kraju in upam, da bomo imeli kmalu spet to priložnost.
Hvala za prijazno vabilo k pogovoru.

OKTET VALVASOR
LITIJA
Letos praznuje trideset let delovanja.

SLOVENSKI OKTET
the slovenian mastersingers - since 1951
W: www.slovenski-oktet.si E: info@slovenski-oktet.si

MojaObčina.si /Šmartno pri Litiji

Avtorica prispevka: Renata Ceglar, Javni zavod Bogenšperk

Občina Šmartno pri Litiji je v marcu 2015 za občane odprla nov informacijski medijski kanal, ki povezuje lokalno skupnost. S tem namenom smo izvedli tudi dve delavnici za vse zainteresirane pisce novic o dogajanju v občini Šmartno pri Litiji.

Spletni portal MojaObčina.si je javno odprt informacijski prostor, ki je v prvi vrsti namenjen vsem vam – občankam in občanom – ki želite spremljati aktualno dogajanje v svojem kraju. Prav tako lahko lokalni pisci vsebin objavljate novice, dogodke in razpise, s katerimi širite svoje informacije in znanje preko sodobnih multimedijskih komunikacijskih kanalov. Gre za zelo dobrodošlo komunikacijsko orodje za organizatorje kulturnih, športnih, izobraževalnih in drugih dogodkov, ki želite s svojimi objavami doseči čim širši krog ljudi. Vsak uporabnik portala lahko z registracijo pridobi status pisca, ki mu omogoča širjenje informacij znotraj svoje občine in njene bližnje okolice, bralcem pa so ti podatki dostopni po številnih vsebinskih kanalih. Informacije na portalu dosežejo spletne bralce na naslovu MojaObčina.si in mobilne uporabnike na naslovu m.mojaobcina.si, novice pa lahko občani spremljajo tudi preko Facebook strani.

Vse bralce pozivamo, da spletni portal MojaObčina.si spremljate še naprej in ostajate na tekočem z lokalnimi novicami. Če želite postati aktivni člani, spletni družbeni povezovalci in soustvarjalci portala, pa se lahko kadarkoli pridružite naši raznovrstni ekipi. Za pomoč pri začetnem delu na portalu se obrnite na Javni zavod Bogenšperk, ki je tudi urednik portala.

Vključite se v shemo kakovosti Srca Slovenije

Razvojni center Srca Slovenije želi kvalitetne rokodelske izdelke in pridelke ter prehranske izdelke z območja Srca Slovenije nagraditi z znamko kakovosti. Posebna oznaka – srček kakovosti – bo na izdelkih Srca Slovenije predstavljala dodano vrednost, ki lahko zgradi trajno zaupanje potrošnika v naše izdelke. Označba kakovosti bo potrošniku olajšala nakup, saj bo zagotavljala, da je izdelek, ki ga iščejo, kakovosten.

Pri pripravi sheme kakovosti izdelkov Srca Slovenije sodeluje ekipa priznanih zunanjih strokovnjakov: kuharski mojster svetovnega slovesa šef **Janez Bratovž,** etnolog **dr. Janez Bogataj** in strokovnjakinja s področja turizma **dr. Tanja Lešnik Štuhec.**

Tržna znamka bo potrošniku zagotavljala, da **določen izdelek prihaja z območja Srca Slovenije,** hkrati pa bo moral izdelek, ob vzpostavljenem sistemu zagotavljanja kakovosti ter sistemu razvoja izdelkov, embalaže, etiket in zgodb ter celovite promocije in prodaje zagotavljati, **najvišjo in dosledno kakovost.**

Razpis za pridobitev pravice do uporabe kolektivne tržne znamke Srce Slovenije za rokodelske izdelke in za pridelke ter prehranske izdelke bo objavljen na www.razvoj.si in www.srce-slovenije.si **1. februarja 2016. Prvo ocenjevanje,** ki bo za ponudnike **brezplačno,** bo potekalo predvidoma v **aprilu 2016.**

Vabljeni k sodelovanju, sporočite nam svoj interes!

Dodatne informacije: info@razvoj.si in telefon 01 896 27 10.

Med šmarskih čebelarjev je neoporečen

Avtor prispevka: Srečo Rozina, predsednik ČD Litija

Hladno zimsko vreme je končno prisililo čebele, da so se stisnile v zimsko gručo in mirno počakajo na toplo spomladansko vreme. Čebelarji smo močno vznemirjeni in užaljeni zaradi izjav v medijih, da je naš med strupen, onesnažen in neprimeren za uživanje. In to ravno zdaj, ko veliko ljudi z medom preganja prehlade in druge zimske nevšečnosti, saj med ni le hranilo, ampak tudi zdravilo.

Mediji živijo od senzacij, čebelarji pa živimo za svoje čebele. Izjava, da čebelarji sami zastrupljamo svoje čebele in med, je le prehuda. Vsi, ki imamo radi čebele, smo globoko užaljeni, ogorčeni in jezni na ljudi, ki dajejo take izjave.

Res ni prav, da so nekateri čebelarji uporabljali nedovoljena sredstva za preprečevanje varoze, toda izjave v medijih, da smo s tem zavestno onesnaževali med in zastrupljali svoje čebele, so res nizke in neodgovorne od strokovnjakov, ki jih plačuje država. Povsem prepričan sem, da med šmarskih čebelarjev ni onesnažen in je primeren tako za hranilo kot zdravilo. Še več, menim, da je med iz našega okoliša eden najboljših v Sloveniji, saj v naši okolici ni onesnaževalcev okolja in intenzivnega kmetijstva.

Čebelarska sezona v naših krajih je razmeroma kratka. Spomladansko cvetje na travnikih in drevju omogoča čebelam buren razvoj in s tem tudi nekaj viška cvetličnega medu za čebelarja. Na posameznih lokacijah se pojavi gozdna mana, kmalu zatem pa zacvetita kostanj in lipa. To je tudi čas, ko imamo čebelarji največ dela. Ko odcvetijo še zadnji kostanjevi cvetovi, iztočimo žlahtni kostanjev med in čebelarske sezone je praktično konec.

Noben čebelar v tem času ne vstavlja v panje zdravil proti varoji! To zdravilo se doda šele takrat, ko iztočimo zadnji med in začnemo čebele pripravljati na zimo. Na ta način to zdravilo nikoli ne pride v med, ki se uporablja za prehrano. Lahko pa ga nekaj preide v vosek, ki se ne uporablja v prehrani. V našem društvu zadnja leta spodbujamo svoje člane, naj za odstranjevanje čebeljega zajedavca – varoje – uporabljajo naravne metode. Te metode so: izrezovanje trotove zalege, omejevanje zaleganja matice, uporaba Murove metode s prestavljanjem satja in v poznih zimskih mesecih zdravljenje z oksalno kislino.

Vsi čebelarji, ki imamo radi svoje čebele, upamo, da bo naš med kmalu spet cenjen kot hranilo in kot zdravilo. Potrudili se bomo, da bomo potrošnikom ponudili kakovostne čebelje pridelke in izdelke.

Vabimo tudi čebelarje, ki še niso včlanjeni v naše društvo, da se nam pridružijo.

Čarobnost v vrtcu Ciciban

Avtorica prispevka: Mojca Dragar

V vrtcu je decembra še posebej veselo, saj se vsak dan dogaja veliko stvari. Vzgojiteljice pripravijo pester program, ki se odvija vse do božiča.

Tretji december smo posvetili gozdu. Ta dan smo preživeli v neposrednem stiku z naravo. Zavedamo se, da nam ravno narava ponuja razvijanje tistih veščin, ki jih je današnja družba zanemarila. Otroci spoznavajo predvsem sebe in naravo, se naučijo orientacije v naravi in življenju, samostojnosti, dela z naravnimi materiali in še marsikaj zanimivega.

Mesec december je bil posvečen okraševanju smrečic, predvsem pa spodbujanju moralnih vrednot, strpnosti, sprejemanju drugačnosti. Strokovne delavke so otrokom preko različnih literarnih vsebin predstavile različne oblike drugačnosti. Dan v decembru je bil posvečen tudi našemu Jonu.

Družili smo se tudi s starši. Pripravili in izvedli smo nočni pohod z lučkami po Šmartnem in kratek kulturni program v kulturnem domu. Razveselili smo se igrice z naslovom Trije pujski, ki so jo odlično odigrale naše vzgojiteljice. Naši najstarejši otroci, ki obiskujejo skupino Petelinčki, so pokazali, da so super plesalci. Predstavili so se s plesom Pancertanc. Nik Končina pa je zbral pogum in je na velikem odru prvič nastopil s svojo harmoniko. Naše druženje smo nadaljevali ob čaju in na novoletnem bazarju. Zbrana sredstva v vrednosti 468 evrov smo izročili družini Conta in jim na ta način pomagali pri zbiranju sredstev za plačilo stroškov Jonove operacije v tujini.

Med pomembnimi dogodki je bil obisk dedka Mraza, ki se ga otroci še posebej veselijo. Tudi letos so otroci pisali pismo dedku Mrazu. V pismu so napisali, da so pridni in da se lepo igrajo. Med obiskom so mu otroci zapeli pesmice o zimi, najbolj pogumni so mu podali roko in z njim poklepetali. Dedek Mraz je otroke razveselil z žogami in knjigami. V četrtek dopoldan so se otroci razveselili velikega darilnega paketa, ki ga je dedek Mraz pustil pod zunanjo smrečico. Dedek Mraz je poskrbel, da smo obogatili naš športni in glasbeni kabinet.

Nič ni bolj zabavno kot pečenje peciva v prazničnih dneh. S pečenjem so povezani pozitivni občutki, gnetenje in okrasitev pa spodbujata finomotoriko otrok in njihovo samostojnost. Pri peki se otroci s pomočjo in preizkušanjem naučijo vse, kar je pomembnega pri ravnanju z živili, njihovi pripravi in okusu. Vse dobrote smo seveda poskusili na naših čajankah.

Po kratkih novoletnih počitnicah so otroci iz skupin Polžki in Metuljčki tudi letos s svojimi vzgojiteljicami obudili običaj koledovanja. Kolednike so spremljali tudi trije godci – Gašper, Miha in Bolteža. Podali so se po šmarskih ulicah, obiskali Občino in šolo.

Naši cilji so že usmerjeni v prihodnost – v pripravo kulturnega tedna in pustnega sprevoda.

Čajanka

VRTEC CICIBAN

Za Povrtmi 6, 1275 Šmartno pri Litiji, Tel.: 01 898 73 25, os.smartnovrtec@guest.arnes.si

VPIS PREDŠOLSKIH OTROK V VRTEC CICIBAN ZA ŠOLSKO LETO 2016/2017

Obrazec **Vloga za vpis otroka v vrtec Ciciban** dobite v vrtcu ali na spletni strani vrtca v zavihku Dokumenti (www.os-smartnolitija.si). Izpolnjen obrazec pošljite po pošti ali ga oddajte v tajništvu šole **od 1. do 15. marca 2016.**

V primeru, da bo prijav za sprejem otrok v programe vrtca več, kot je prostih mest, bo o sprejemu v vrtec odločala Komisija za sprejem otrok v vrtec.

INFORMATIVNI DAN – 3. marec 2016

Informativni dan bomo v vrtcu Ciciban pričeli ob 17. uri. Ogledali si boste prostore vrtca in dobili želene informacije, za otroke pa bomo pripravili presenečenje. Informativni dan bomo zaključili ob 18.30.

Zimska šola v naravi

Prispevke učencev zbrala: Simona Podlogar

Šestošolci šmarske osnovne šole so se tudi v letošnjem letu udeležili zimske šole v naravi, ki je potekala od 4. do 9. januarja na Treh kraljih na Pohorju. Nekateri so naredili prve smučarske zavoje, drugi pa so svoje predhodno znanje še nadgradili. Vreme je bilo smučarskim navdušencem ves čas naklonjeno, zato so se lahko dodobra naužili snežnih radosti, nekaj uric dnevno pa so preživeli tudi ob drugačnih ustvarjalnih in zabavnih dejavnostih.

Predzadnji dan smo imeli tekmo. Zjutraj sem se kar kmalu zbudila, a takrat sem bila še čisto brez skrbi. Bolj kot se je bližalo tekmovanje, bolj nervozna sem postajala, saj me je skrbelo, kakšna bo steza. Pred tekmo smo še malce vadili, in ker je bilo manj učiteljic kot prejšnji dan, sem se pridružila skupini, ki je bila sicer boljša. Počutila sem se odlično, saj je učiteljica opazila, da se trudim. Ko smo se nekaj minut pred začetkom tekme zbirali, me je začelo črvičiti v trebuhu. Kmalu pa sem se počutila bolje, saj me je moja prijateljica zelo nasmejala. Globoko sem vdihnila, in ko mi je učiteljica Anita dala znak, naj speljem, sem bila že čisto mirna. Med vožnjo sem povsem pozabila, da sem na tekmovanju, in smučala kot najbolje znam.

Jona Smrekar

Najbolj sem uživala v nočnem pohodu. Zvečer smo odšli v temi. Bilo mi je všeč, malo, a res le malo, pa me je bilo tudi strah. A ker nas je bilo veliko, saj smo se odpravili učenci obeh razredov, ob nas pa še učitelji, sem se sprostila. Sneg mi je padal na bundo in malo me je zeblo. Ustavili smo se na neki jasi in ugasnili luči. Bilo je skorajda pravljično. Na trenutke sem bila zelo vesela, spomnila pa sem se tudi svoje družine, ki sem jo pogrešala. Nazaj smo hodili po čisti temi. Bilo je čarobno.

Neža Verbajs

V spominu mi bo ostal dogodek, ko smo s sošolci navijali za Petra Prevca. Učitelji so nam dovolili, da smo si ogledali smučarske skoke. Izvedeli smo, da je po prvi seriji vodil, zato smo bili vsi zelo napeti. V temi in tišini smo čakali, da bo poletel naš šampion. Ko smo ga zagledali na vrhu skakalnice, smo mu zaželeli srečo. Nato je skočil. Navijali smo in vpili ter na koncu, ko je prepričljivo premagal svojega tekmeca Freunda, veselo vzklikali. Kar ne morem pozabiti, koliko pohval smo mu namenili in se vzhičeno veselili z njim. Njegov brat Domen pa je pristal na odličnem 6. mestu, zato je bilo slavje dvojno. Tega dogodka ne bom pozabila in upam, da bomo še kdaj skupaj navijali za naše prvake.

Vesna Vavtar

Učiteljica Anita s svojo skupino

Vsi smo drugačni

Avtorica prispevka: Hajdeja Praprotnik, prof. inkl. ped.

December je mesec, ko drug drugemu izkazujemo največ pozornosti. Na OŠ Šmartno smo učiteljice dodatne strokovne pomoči skupaj s svetovalno službo pozornost namenile predstavitvi otrok s posebnimi potrebami. Kdo so ti otroci in s kakšnimi težavami se spopadajo, so izvedeli vsi učenci naše šole.

Mlajši so praktično preizkusili tegobe gibalno oviranih, starejši so iskali rešitve, na kakšen način jim lahko pomagamo. Preko zgodbic in pogovorov smo prišli do zaključka, da smo vsi drugačni. Vsi imamo svoje kvalitete in svoje slabosti, vsakdo je edinstven.

Pomembno pa je, da razumemo drug drugega, spoštujemo drugačnost in si pomagamo.

ZAHVALA

23. 7. 2015 je bilo zaradi udara strele v požaru v celoti uničeno naše gospodarsko poslopje – hlev. Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam pomagali pri gašenju, odpravi posledic požara in ponovni postavitvi hleva: gasilcem, sorodnikom, krajanom, prijateljem, sodelavcem, znancem, državnim ustanovam in izvajalcem del. Brez vas ne bi mogli nadaljevati z delom na naši kmetiji.
Še enkrat iskrena hvala za nesebično in neprecenljivo pomoč.

Jože in Klara Verbajs

Utrinki iz Osnovne šole Šmartno

Avtorica prispevka: Vanja Adamlje

Drugi novembrski vikend so člani mladinskega pevskega zbora preživeli v Fiesi. V tamkajšnjem centru šolskih in obšolskih dejavnosti so prepevali in se naučili veliko novih pesmi.

Sedmošolci so se v okviru tehniškega dne udeležili snemanja oddaje Male sive celice, na katerem so nastopili in zmagali njihovi sošolci Miha Skubic, Ana Marija Gradišek in Matic Kremžar. Ogledali so si tudi televizijsko hišo. Ani, Mihi in Maticu za njihov uspeh iskreno čestitamo!

V petek, 20. 11. 2015, smo v okviru dneva slovenske hrane in projekta Tradicionalni slovenski zajtrk izvedli naravoslovni dan za celotno šolo. Pričeli smo ga, tako kot se spodobi, z zdravim zajtrkom: domačim kruhom, maslom, medom, mlekom in jabolkom. Po zajtrku so potekale različne dejavnosti. Prvošolci so izdelovali prehransko piramido, sestavljali zdrav jedilnik in si pripravili sadni napitek. Drugošolci so spoznavali različne sorte jabolk, prav tako tretješolci, ki so si iz jabolk pripravili še čežano. Četrtošolci so degustirali različne sorte jabolk, ki so jih tudi sušili. Petošolci so si v Podrojah ogledali Lavrihov mlin in prepoznavali različne vrste žit. Šestošolci so si ogledali mlin Jesenšek na Dolah pri Litiji, v šoli pa so spekli vsak svoj hlebček kruha. Sedmošolci so v sirarni Sešlar na Izlakah spoznavali pridelavo mlečnih izdelkov in si ogledali ekološko kmetijo Ule na Izlakah, kjer so si izdelali jogurt. Osmošolci so obiskali čebelarja, g. Srečka Rozino, ki jim je razložil vse o čebelah in pridobivanju meda. Izdelali so medenjake, panjske končnice in sveče iz čebeljega voska. Devetošolci so obiskali kmetijo Erjavec v Ivančni Gorici in si ogledali pridelavo in predelavo sadja. Učenci podružnice Primskovo so obiskali kmetijo Oven in si ogledali peko kruha v krušni peči. Kostrevničani so na domačiji Knez videli, kako se pridela domač sok, obiskala pa jih je tudi medicinska sestra. V Štangarskih Poljanah so pripravljali pogrinjke in se pogovarjali o bontonu pri jedi, obiskali Čebelarstvo Dremelj ter si pripravili pečeno proseno kašo z jabolki, orehi in medom.

V novembru in decembru so učiteljice dodatne strokovne pomoči v vseh razredih predstavile cerebralno paralizo. Dogodek je sovpadal z zbiranjem sredstev za Jona, dečka s cerebralno paralizo, ki ga čaka operacija v tujini. Mlajši učenci so poslušali zgodbico Veveriček posebne sorte, si nato ogledali nekaj fotografij oseb s cerebralno paralizo in preizkusili, kakšen je občutek, če ne moremo uporabljati rok ali nog. Pogovarjali so se tudi o drugih oblikah posebnih potreb. Učenci predmetne stopnje so razmišljali o tem, kako bi bila naša šola lahko še bolj prijazna invalidom. Ugotovili so, kaj je že bilo storjeno in njim prilagojeno ter kje so pomanjkljivosti, ki bi jih bilo potrebno odpraviti.

Učenci naše šole so že večkrat dokazali, da radi pomagajo. V petek, 4. 12. 2015, je v šoli in v vrtcu Ciciban potekala dobrodelna akcija, na kateri smo zbirali prostovoljne prispevke, ki smo jih namenili družini Conta in jim na ta način pomagali pri zbiranju sredstev za plačilo stroškov, ki jih imajo z operacijo Jona v ZDA. V tej akciji smo učenci, starši in zaposleni zbrali 4.105 evrov. Učenci dobrodelnega krožka so s prodajo voščilnic in adventnih venčkov, ki so jih izdelali sami, zbrali še dodatnih 350 evrov.

V decembru so prostovoljci kar nekajkrat obiskali Dom Tisje in pomagali pri postavljanju in krašenju novoletnih smrek, jaslic in drugem okraševanju doma. Obiske so izkoristili tudi za klepet in druženje s stanovalci in jim tako polepšali praznični mesec.

V petek, 18. 12., so učenci 4. razredov matične šole in 3. in 4. razreda podružnice Velika Kostrevnica obiskali Slovenski šolski muzej v Ljubljani. Najprej so si ogledali razstavo o razvoju šolstva skozi stoletja. Sledila je učna ura iz leta 1930 z naslovom Lepopis. Oblekli so se v šolske uniforme, v razred je stopila stroga učiteljica, ki je najprej pregledala, ali imajo otroci dovolj čiste roke. Pisali so s peresom in črnilom, packe pa popivnali s pivnikom.

Sredi decembra je na Gimnaziji Litija potekalo 3. tekmovanje v letenju papirnatih letal Air Gimnazija Litija. V letošnjem letu se ga je prvič udeležila skupina učencev naše šole. Šolo sta zastopala devetošolca Oto Medvešek in Alexander Simić. Fanta sta se dobro odrezala, saj je Alexander zasedel 8., Oto pa odlično 4. mesto in si tako priboril uvrstitev v finale. Čestitke!

Učenci prve triade in njihove učiteljice so v decembru pripravili različne ustvarjalne delavnice, na katerih so izdelovali novoletno okrasje, prvošolci in drugošolci pa so k ustvarjanju povabili tudi svoje starše.

Prvi teden v novem letu so učenci šestih razredov preživeli v šoli v naravi na Pohorju, v hotelu Jakec na Treh kraljih, kjer so smučali, se učili in zabavali.

Tretješolci matične šole in učenci 3. in 4. razreda iz Štangarskih Poljan so prav tako prvi teden januarja preživeli v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti v Kočevju. Tekli so na smučeh, se orientirali, spoznavali kraške pojave, poglabljali svoje znanje o gozdu in njegovih prebivalcih, ustvarjali, si privoščili nočni pohod po zasneženem Kočevju in bližnji okolici.

7. januarja je pouk učencev petih razredov potekal v Mestnem muzeju v Litiji, kjer jih je po stalni zbirki Potresi v Sloveniji, promet na reki Savi, rudnik Sitarjevec, železnica in stari most preko reke Save popeljala vodja litijskega muzeja, gospa Helena Hauptman.

Januarja se je na srednješolski tržnici predstavljalo kar 23 srednjih šol, poseben gost pa je bil Mladinski center Litija. Dogodek smo organizirali skupaj z Osnovno šolo Gabrovka. Prostovoljci obeh šol, tehnično osebje in svetovalne delavke so imeli polne roke dela, a so bili z množičnostjo obiska, predvsem pa z zadovoljstvom vseh udeležencev tržnice, bogato poplačani.

Učenci OŠ Šmartno v oddaji Male sive celice

Prostovoljstvo na OŠ Šmartno

Avtorica prispevka: Mojca Jurca

Prostovoljno delo ima na OŠ Šmartno že dolgoletno tradicijo. Skozi aktivnosti prostovoljstva razvijamo in spodbujamo solidarnost, medsebojno spoštovanje, strpnost, enakopravnost, enake možnosti za vse ...

Želimo si, da bi s pomočjo prostovoljskih aktivnosti učencev in drugih prostovoljcev, ki vstopajo v šolski prostor, pripomogli k ozaveščanju, da smo za življenje v naši skupnosti odgovorni vsi in da lahko vsak posameznik veliko prispeva h kvalitetnejšemu sobivanju.
Leto smo začeli zelo aktivno. V oktobru smo izvedli srečanje vseh učencev prostovljcev in v naše vrste je bilo sprejetih okoli trideset učencev od 4. do 9. razreda. Prostovoljci počno marsikaj: obiskujejo starejše prebivalce v okolici šole, pomagajo vrstnikom in mlajšim učencem pri učenju, so mentorji prvošolcem, učence in druge seznanjajo s pomenom prostovoljstva. Pred novim letom smo ustvarjali objemčke, ki smo jih nato podarili oddelkom razredne stopnje ter nekaterim posameznikom. Učenci so obiskovali tudi Dom Tisje in sodelovali pri različnih akcijah pomoči.
Na šoli je aktivna tudi prostovoljka Katarina Kragelj. Naša upokojena učiteljica že četrto leto na šoli izvaja učno pomoč iz angleščine in nudi mentorstvo učencem prostovoljcem. V šolskem letu 2014/2015 je ure angleščine obiskovalo 32 učencev.
Šola je akreditirana za izvajanje EVS (Evropska prostovoljna služba) v okviru programa Erasmus+. V primeru prijave bomo gostili mladega prostovoljca iz EU, ki se bo vključeval v vse dejavnosti šole.

Povabilo k sodelovanju:
Bi se želeli tudi sami priključiti prostovoljskim aktivnostim na naši šoli?
Če bi radi sodelovali kot prostovoljec, imate znanje, izkušnje ali veščine, ki bi jih bili pripravljeni deliti, ali pa sami potrebujete pomoč prostovoljcev, pokličite koordinatorko prostovoljstva Mojco Jurca, na telefon: 01 89 00 171.

Litijski gimnazijci v Belgiji

Avtor prispevka: Aljoša Soklič, prof.

Obisk Evropskega parlamenta v Bruslju je odlična priložnost za spoznavanje lepot Belgije tudi izven njene prestolnice. Na pot smo se odpravili 16. novembra v večernih urah. Po nočni vožnji smo v torek dopoldan prispeli v Bruselj, kjer smo si najprej ogledali prostore Evropskega parlamenta, spoznali delo v njem in se pogovarjali z evropsko poslanko Tanjo Fajon. Kljub velikosti samega mesta je sprehod še vedno najboljši način za vodeni ogled vseh njegovih glavnih znamenitosti. Zvečer smo se na povabilo poslanke udeležili premiere filma slovenskega režiserja Jureta Breceljnika Terra Magica. Njegov dokumentarec nas je popeljal v svet vinarstva v Goriških brdih, in kot se za tak dogodek spodobi, je premieri sledila degustacija vin nekaterih najboljših slovenskih vinarjev.

Dijaki Gimnazije Litija v Belgiji

Naslednji dan smo se odpravili proti središču Flamske – mestu Antwerpen. Nekaj kilometrov iz centra mesta se nahaja edinstvena galerija na prostem, Middelheim, kjer smo uživali v zbirki modernih in avantgardnih skulptur. Večer smo preživeli v središču mesta, zadnji dan pa smo si ogledali še Rubensovo hišo in MAS, največji muzej v Antwerpnu. To je le nekaj utrinkov z ekskurzije, s katere smo se vrnili v petkovih jutranjih urah.

Kliše

Avtorica prispevka: Anamarija Kamin

Klub litijskih in šmarskih študentov tudi ob začetku novega koledarskega leta nadaljuje z aktivnim udejstvovanjem na športnem, izobraževalnem in zabavnem področju.

Ker želimo klišejevci v tem letu ponuditi še več, bomo še naprej stremeli k oblikovanju pestrega programa za raznolike in cenovno dostopne načine preživljanja prostega časa. Vsem članom so še vedno na voljo inštrukcije, ugodne športne aktivnosti in različna srečanja ob večerih družabnih iger, poker in tarok turnirjev, filmskih večerih ali ustvarjalnih delavnicah. Ob tem vam KLIŠE še naprej nudi najcenejše kopiranje v Litiji. Vsak mesec nudimo cenovno ugodne športne aktivnosti, tudi letos fitnes Klepec, world-jumping, zumbo in bootcamp. Pri obisku slednjih je podaljšana članska izkaznica obvezno dokazilo za kupone, ki jih lahko prevzamete v času uradnih ur v klubu, s katerimi boste lahko obiskali vadbe in fitnes. Vsem novim in starim članom KLIŠE-ja so od januarja na voljo tudi nove članske izkaznice, po njih povprašajte na uradnih urah.

Vsako uspešno šolsko in študijsko leto pa morajo zaznamovati tudi dobre zabave ter nepozabna druženja. 5. februarja smo tako KLIŠE-jevci ponovno organizirali pustno zabavo – klišejev WAKE UP pust, ki se je že tradicionalno odvil v litijski športni dvorani. Tudi letošnjo zabavo so zaznamovale pustne maske, najbolj izvirne so bile tudi bogato nagrajene, in dobra glasba z ritmi ustvarjalcev DEE KOKO DJ, MCDJ BERNY in DJ SINART.

Pozorno spremljajte naš Facebook profil in spletno stran ter mesečne informatorje, v katerih vas bomo obveščali o raznovrstnih športnih dogodkih, gledaliških predstavah in drugih aktivnostih. Vsi tisti, ki v letošnjem letu še niste podaljšali članstva ali se na novo včlanili v KLIŠE, pa to lahko še vedno storite v času uradnih ur v ponedeljek, sredo ali petek, med 17.00 in 20.00 uro. S seboj prinesete potrdilo o šolanju in postanite član KLIŠE-ja, članstvo še naprej ostaja brezplačno.

Air Gimnazija Litija – 3. tekmovanje v letenju papirnatih letal

Avtor prispevka: Damjan Štrus, prof.

V sredo, 16. decembra 2015, smo na Gimnaziji Litija izvedli tretje tekmovanje v izdelovanju in spuščanju papirnatih letal. Tekmovanja se je udeležilo štirinajst dijakov Gimnazije Litija in dva učenca OŠ Šmartno pri Litiji. Dijaki so pokazali kar nekaj spretnosti v zlaganju papirja in spuščanju letal; eno letalo je preletelo šolsko telovadnico, nekaj letal je zelo lepo jadralo in užitek jih je bilo opazovati.

Tekmovalci so se ponovno pomerili v treh tekmovalnih disciplinah: čas poleta, dolžina poleta in natančnost mesta pristanka letala. Za izvedbo tekmovalnega dela sta skrbela dva bivša dijaka. Njuna naloga je bila, da sta svoje znanje prenašala na mlajši rod, štiri dijake naše šole, ki so skrbno nadzorovali dogajanje, merili rezultate in jih vnašali v računalnik, ki je sproti izračunaval povprečja ter vrstni red tekmovalcev. V vsaki tekmovalni kategoriji so imeli tekmovalci dva poskusa – za končni vrstni red se je upošteval boljši poskus.

Izdelovanje papirnatih letal (foto: Anže Malis)

Pet najboljših (Rok Sonc, 4. b, Matej Turk, 2. b, Luka Železnik, 4. a, Oto Medvešek, OŠ Šmartno, in Tadej Pirc, 1. a) se je uvrstilo v finale, ki ga bomo izpeljali zadnji dan pouka v tem koledarskem letu. Potegovali se bodo za tri sedeže v letalu arhitekta in pilota Marjana Leskovarja.

Hvala vsem dijakom, ki ste se udeležili tekmovanja, predvsem pa hvala Matevžu, Mehmedu, Maticu, Benjaminu in Urhu.

Rokenrol na Gimnaziji Litija

Avtorica prispevka: Helena Lazar, prof.

Projektni dnevi potekajo na šoli že deveto leto zapored, letos smo ga pripravili 5. januarja. To je prav poseben dan, z drugačnim urnikom in aktivnejšimi metodami dela, povezuje pa nas tudi skupna tema. Pouk se izvaja timsko in medpredmetno, kar pomeni, da sta v razredu hkrati dva učitelja različnih predmetov; na šolo povabimo še zanimivega gosta in skupaj z njim dan zaključimo s predstavitvami dela v šolski telovadnici.

Letošnja tema, v povezavi z 80. obletnico rojstva Elvisa Presleyja, je bila rokenrol. In kaj se lahko gimnazijci novega naučijo o tej temi? Dijaki so spoznavali zgodovino rokenrola in Presleyjevo življenje, si ogledali film z Elvisom v glavni vlogi, izdelovali ovitke za vinilne gramofonske plošče, igrali na dlanske cevi in zapeli ter zaplesali v divjih ritmih rokenrola – celo z nekaj akrobatskimi vložki. Zanimivo je bilo poiskati tudi povezavo med glasbo in besedilnimi vrstami, matematiko, informatiko ter sociologijo.

Intervju z gostoma, članoma slovenske glasbene rock skupine Rok'n'Band, Rokom Ferengjo in Blažem Črnivcem, je pripravil naš nekdanji dijak Nejc Zupančič. Veliko smo izvedeli o rokenrol glasbi, njenih začetkih in razvoju, kaj pomeni rock kot način življenja in kako je biti glasbenik. V zanimivem in sproščenem pogovoru sta gosta vmes tudi zabrenkala na kitaro, zapela in navdušila publiko. Za nami je še en uspešen projektni dan in zaključim lahko v stilu rokenrol glasbe: če ti je všeč, če jo čutiš, se začneš gibati ...

Rokenrol na Gimnaziji Litija

Koncert Mešanega pevskega zbora Gimnazije Litija in skupine Artenigma

Avtorica prispevka: Neža Murn, 3. c

V četrtek, 3. decembra 2015, so nam pevci Mešanega pevskega zbora Gimnazije Litija pod vodstvom Blaža Rojka, rock skupina Artenigma in plesalci plesne šole NLP pričarali čudovit večer, poln harmonije in dobre glasbe. Zbrani prostovoljni prispevki obiskovalcev bodo namenjeni delovanju Mešanega pevskega zbora Gimnazije Litija in glasbenih skupin, ki ustvarjajo v okviru Mladinskega centra Litija. Uživali smo lahko ob čudovitih glasovih pevskih solistov, in sicer Lee Rihter, Ane Vrtačnik, Maje Strmljan, Gašperja Vidica in Emanuela Meserka ter pevk Artenigme, Eme Krebs in Barbare Osolnik. Njihovi glasovi so še lepše zveneli ob spremljavi skupine Artenigma in dijakinje Nine Baš, ki jih je spremljala na klavirju. Za posebno vzdušje je ob zaključku koncerta s svojim nastopom poskrbel pevec glasbene skupine Bohem, Matic Jere. Prav gotovo je v pestrem programu vsak našel košček zase, nastopajoči pa so bili na koncu nagrajeni z bučnim aplavzom.

Nastopi Glasbene šole Bučar

Avtor prispevka: Simon Bučar

Glasbena šola Bučar na Osnovni šoli Šmartno pri Litiji izvaja svoje glasbene programe že štiri leta. V sredo, 23. 12. 2015, so imeli prve nastope učenci, ki obiskujejo glasbene ure diatonične harmonike in kitare.

Nastop Glasbene šole Bučar na OŠ Šmartno pri Litiji

Nastopilo je trinajst učencev, od tega devet harmonikaric oziroma harmonikarjev in štiri kitaristke oziroma kitaristi. Vsi učenci so zelo uspešno opravili svoj prvi nastop v tem šolskem letu in se že veselijo novih nastopov v mesecu marcu. Glasbena šola Bučar izvaja programe diatonične harmonike, klasične, akustične in električne kitare ter klavirja in klaviatur. Aktivno se udeležujejo tudi raznih glasbenih tekmovanj in srečanj, imajo svoj orkester harmonikarjev in letno izpeljejo glasbeni projekt, ki je vrhunec njihovega glasbenega leta. Učencem se trudijo ponuditi nekaj več, in prav tisto nekaj marsikaterega učenca pripelje do želenega uspeha.

Zavrstniški gasilci v letu 2016

Avtor prispevka: Bogomir Bučar

Spoštovane vaščanke in vaščani!
Vsi skupaj smo že veselo vstopili v novo leto – 16. leto tega tisočletja.

V Prostovoljnem gasilskem društvu Zavrstnik pa smo tik pred iztekom preteklega leta pripravili še dve srečanji. Med božičem in novim letom smo tako organizirali novoletno srečanje mladih gasilcev našega društva in srečanje odborov društva ter vseh tekmovalnih ekip ne glede na kategorije. Novoletno srečanje mladih je potekalo v znamenju otroškega veselja in mladostne razposajenosti. Srečanje tekmovalnih ekip in odborov pa je pokazalo, da se je volja do tekmovanja v gasilskih disciplinah v preteklem letu tudi v našem društvu okrepila. Tako se lahko pohvalimo, da smo se v preteklem letu vsaj z eno ekipo udeležili vseh organiziranih gasilskih tekmovanj v okviru naše zveze. Žal se ne moramo pohvaliti z žensko ekipo, vendar upamo, da se začenja čas, ko bomo tudi v Zavrstniku s pozitivno voljo in popularizacijo gasilstva privabili članice društva k aktivnejšem delovanju.

Utrinke o dogodkih našega društva lahko seveda še vedno spremljate na spletni strani društva: www.pgdzavrstnik.si.

Ob koncu leta smo naročili tudi koledarje za leto 2016. Tokrat so naši koledarji v znamenju dogodkov preteklega leta in vsi skupaj pričakujemo, da bomo z delom v letošnjem letu pripravili še več gradiva, s katerim se bomo lahko pohvalili ob koncu leta. Koledarje smo razdelili gospodinjstvom v naši zavrstniški dolini. Vsem vaščankam in vaščanom smo hvaležni za njihovo velikodušnost pri donacijah za koledar.

Pa se ozrimo še malo v novo leto, ki se je ravno začelo. V času pisanja tega članka in njegove objave se bodo v našem društvu že zgodili redni občni zbori. Več o dogodkih na njih v kateri od prihodnjih številk oziroma na naši spletni strani.

V pomladnem času bomo gotovo skušali organizirati čistilno akcijo, če nam je ne bo odplavilo vreme, kot se nam je to zgodilo v preteklem letu. Kaj se bo dogajalo okrog 1. maja, si danes še ne upam napovedati, upam pa si že napovedati nov termin za gasilsko veselico v Zavrstniku. Ker v naši vasi ni cerkve, in tako v njej nimamo svojega zavetnika, smo se odločili, da bomo 25. junija z našo veselico počastili 25. obletnico naše državnosti.

Tako sem napovedal oziroma orisal dogodke prve polovice leta, ki jo bosta gotovo močno zaznamovala naša trud in delo v Zavrstniku.

Spoštovane gasilke, gasilci, sovaščanke, sovaščani in bralci tega članka, želim vam lepe zimske dni, kar jih je še ostalo, in prijetno ter prav takšno pomlad, kot si jo želite!

HVALA IN NA POMOČ!

Šmarski tamburaši z vami že 33 let

Avtorica prispevka: Minka Savšek, predsednica društva

V Šmartnem pri Litiji ima tamburaštvo dolgoletno tradicijo, v sedanji podobi pa društvo deluje od leta 1983. Deset let je orkester vodila akademska glasbenica Helena Vidic, ki je kot komponistka za orkester napisala večino priredb in nekaj avtorskih del, v letu 2014 pa je mesto umetniškega vodje in dirigenta prevzel njen brat, Štefan Vidic, dijak Konservatorija za glasbo, instrument tuba. Repertoar orkestra obsega priredbe klasične, filmske, zabavne, ciganske, cerkvene, ljudske, narodnozabavne in zabavne glasbe ter tudi izvirna dela za tamburico. Na državnih srečanjih tamburašev orkester dosega najvišja priznanja. Tamburaški orkester Šmartno se udeležuje območnih in državnih tamburaških srečanj, z božičnimi pesmimi nastopamo v domači cerkvi in drugod, sodelujemo na proslavah, pri materinskem dnevu, dnevu državnosti, popestrimo razna praznovanja, vsako leto pripravimo dva celovečerna koncerta v domačem kraju in se udeležujemo raznih gostovanj. Na željo mladoporočencev z nastopom popestrimo tudi poročno slovesnost.

V letu 2015 smo se šmarski tamburaši udeležili 25 dogodkov.

- Prva nastopa smo opravili že v januarju, ko smo z božičnimi pesmimi sodelovali pri maši v litijski cerkvi in z g. Igorjem Pirkovičem, urednikom Tednika na RTV SLO in avtorjem domoljubnih pesmi, sodelovali na literarnem večeru v šmarski knjižnici. V tem mesecu smo končali tudi snemanje lastne zgoščenke.
- V marcu smo igrali na 50-letnici naše tamburašice Marine in se udeležili regijskega srečanja tamburašev. Dogodek je potekal v Šmartnem, zato je naše društvo sodelovalo tudi pri organizaciji dogodka. Predstavili smo se s štirimi skladbami iz znanih filmov in ponovno osvojili zlato priznanje.
- Aprila smo v kulturnem domu v Šmartnem priredili redni letni koncert. Gostje večera so bili člani Okteta Val vasor iz Litije. Koncert je povezovala naša dolgoletna tamburašica Marinka Pivk.
- Drugi aprilski nastop smo namenili dobrodelnosti, saj smo se udeležili dobrodelne prireditve Povežimo dlani in združimo občini, kot gostje pa smo nastopili tudi na praznovanju ob 35. obletnici delovanja KUD Folklorne skupine Javorje.
- V maju smo zaigrali varovancem Doma Tisje, se udeležili državnega srečanja tamburaških in mandolinskih skupin Slovenije v Laškem in sodelovali na dnevu ljubezni.
- Posebej lep spomin nam bo ostal na poroko naše tamburašice Marike, ko je v šmarski katedrali ob čudoviti O sole mio na svojo bisernico zaigrala tudi nevesta.
- Junija smo nastopili v okviru občinske proslave ob dnevu državnosti v domači občini, igrali na velikem koncertu Rečiških pobov v Rečici ob Savinji in kot posamezniki sodelovali na dogodku Družina poje na Bogenšperku.
- Julija smo sodelovali na Dnevu sivke pri Janezu Javorskem na Javorju.
- V septembru smo zaigrali naši tamburašici Marjanci za osebni praznik in bili ponosni na izid samostojne zgoščenke z naslovom Kva je to?. Zahteven projekt snemanja CD-ja je kot dirigentka in producentka vodila Helena Vidic.
- Oktobra smo kot edini gostje iz Slovenije sodelovali na državni hrvaški tamburaški reviji.
- Zadnjega oktobra smo v sklopu dogodkov za noč čarovnic nastopili na gradu Bogenšperk.
- Novembra smo sodelovali na razstavi izdelkov šmarskih vezilj in v športni dvorani Pungrt izvedli tradicionalni celovečerni koncert Latino Martini 7. Mladinski skupini tamburaškega orkestra Šmartno so se pridružili Petrovi tamburaši iz Šempetra in mešani pevski zbor Cum anima iz Šmartnega. Program sta povezovala skladatelj Črt Sojar Voglar in Andreja Štuhec.
- V decembru smo predstavili instrument tamburico v vrtcu, zaigrali zbrani družbi na prednovoletnem srečanju zaposlenih na OŠ Gradec in z božičnimi pesmimi obogatili sv. mašo v Šmartnem.

Pri izvajanju tamburaških skladb se orkestru pogosto pridružijo tudi vokalisti in drugi glasbeniki, ki s flavto, violino, harmoniko, trobento, pozavno, klavirjem ali bobni popestrijo nastope. Tamburaši se za tovrstno sodelovanje posebej lepo zahvaljujemo Evi Dukarič, Tini Logar, Domnu in Evgenu Malisu, Niki Pavlič, Klari in Filipu Veteršek ter Darku, Heleni, Matevžu, Samu in Urški Vidic, ki so bili že večkrat z nami na odru. Radi sodelujemo tudi s šmarskimi kulturnimi društvi in se veselimo skupnega ustvarjanja tudi v prihodnje.

JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK
Bogenšperk 5
1275 Šmartno pri Litiji

išče **vodiče** za vodenje po gradu Bogenšperk
in **hostese** za pomoč pri porokah in ostalih dogodkih.

OD KANDIDATOV PRIČAKUJEMO:
• status študenta/-ke oz. starost nad 20 let,
• znanje vsaj enega tujega jezika,
• lasten prevoz,
• veselje do dela z ljudmi,
• prilagodljivost,
• komunikativnost.

Prijave z življenjepisom sprejemamo 8 dni po objavi razpisa.
Izbrani kandidati bodo povabljeni na razgovor.

Utrinek s koncerta šmarskih tamburašev

Kulturno športno društvo Velika Štanga

Avtor prispevka: Marjan Lukančič, predsednik KŠD Velika Štanga

Od prenehanja izhajanja Martinovega glasa pa do izdaje Krajevnih novic se je pri nas, v KŠD Velika Štanga, nabralo kar lepo število dogodkov.

V mesecu aprilu 2015 so učenci podružnične šole Štangarske Poljane v kulturnem domu uprizorili igrico S pisanim šopkom v pomlad, za kar se jim zahvaljujemo.
Nato smo se balinarji na povabilo Old bojsev z Dola pri Hrastniku udeležili balinarskega turnirja osmih ekip, na katerem smo osvojili drugo mesto.
18. 4. 2015 je mešani pevski zbor iz Velike Štange priredil koncert v kulturnem domu z naslovom Veseli večer v Veliki Štangi. Sledilo je vsakoletno prvomajsko kresovanje, na katerem se zberemo ob kresu in na katerem ne manjka dobre hrane in pijače.
V mesecu juniju smo v okolici balinišča naredili še nekaj zaostalih del, za kar so poskrbeli člani društva oziroma balinarji.
13. 6. 2015 smo organizirali tradicionalni Antonov turnir prijateljstva v balinanju, na katerem je sodelovalo osem ekip. Prvo mesto je zasedla ekipa Športnega društva Golišče, drugo mesto DU Zalog in tretje mesto ekipa Velike Štange. Pokal za naj bližalca si je pribalinal Marjan Lukančič. Del denarnih sredstev od turnirja (200 €) smo namenili za obnovo strehe na cerkvi v Veliki Štangi.
19. 6. 2015 smo se udeležili balinarskega turnirja v Kamniku, na katerem je sodelovalo osem ekip, naša balinarska ekipa je zasedla peto mesto. Nogometaši so se udeležili zaključnega turnirja OLMN lige, vendar jim je za boljšo uvrstitev zmanjkal kanček sreče. V mesecu juniju, natančneje 25. 6. 2015, smo organizirali zaključni turnir OBRL za leto 2014/2015 in razglasitev zmagovalca lige. V OBRL je nastopalo osem ekip, med katerimi je ekipa Velika Štanga 1 zasedla prvo mesto, drugo mesto DU Litija 1, tretje mesto pa ekipa DU Jevnica. Na sam dan turnirja je zmagala ekipa ŠD Golišče, drugo mesto je osvojila ekipa Velika Štanga 1 in tretje mesto ekipa DU Litija 1. Mesto naj bližalca/-ke je osvojila Marinka Probs iz Litije. Vsem ekipam in balinarjem iskrene čestitke.
V mesecu avgustu 2015 smo se na povabilo udeležili balinarskega turnirja v Ivančni Gorici, na katerem vidne uvrstitve nismo dosegli, zato pa smo na turnirju v Topolščici osvojili prvo mesto med šestimi ekipami. Tudi nogometaši so bili aktivni, saj so 23. 8. 2015 organizirali turnir v malem nogometu na travi, na katerem je sodelovalo šest ekip. Zmagala je ekipa Omahen trans, drugo mesto je osvojila ekipa Janče in tretje mesto ekipa Bix team. Solidno četrto mesto je dosegla domača ekipa nogometašev. Nogometna ekipa je po enoletnem igranju v prvi ligi OLMN nazadovala v drugo ligo, v kateri po jesenskem delu lige zaseda četrto mesto, kar je zelo spodbudno. V tem mesecu smo organizirali že več let načrtovan izlet za člane, lani pa je napočil čas, ko smo sprejeli odločitev in se odpravili na enodnevni izlet na barko v Izolo. Naužili smo se sonca, bilo je obilo kopanja, nadvse pomembna je bila obilica dobre hrane in pijače, predvsem pa druženje s prijatelji. Vsi, ki smo se udeležili tega izleta, smo bili enotni – naslednje leto se zopet vidimo.

V mesecu septembru smo pričeli tekmovanje v OLMN ligi za sezono 2015/16, ravno tako tudi balinarji v OBRL.
Vsako leto septembra KŠD Velika Štanga organizira balinarski turnir med vasmi, na katerem je lani med šestimi ekipami zmagal tim v postavi Rudi Probs, Marinka Probs in Tatjana Čampa. Drugo mesto so osvojili Tine Fortuna st., Tine Fortuna ml., Franci Šircelj st. in Franci Šircelj ml. Tretje mesto pa ekipa v postavi Franci Intihar, Viki Obolnar in Jožo Obolnar.
Na povabilo ŠD Golišče smo se udeležili mednarodnega turnirja v balinanju, na katerem smo zasedli tretje mesto. 26. 9. 2015 smo gostili medobčinsko tekmovanje invalidov, ki ga je organiziralo Medobčinsko društvo invalidov Litija in Šmartno pri Litiji.
Oktobra smo se udeležili kostanjevega balinarskega turnirja v Goliščah, na katerem je ekipa Velike Štange dosegla tretje mesto.
Oktobra, natančneje 24. 10. 2015, je KŠD organiziral predzadnji turnir letošnjega leta v balinanju, na katerem je ekipa KŠD Velika Štanga dosegla prvo mesto. Drugo mesto je osvojila ekipa Predilec iz Litije in tretje mesto DU Jevnica. Da nas pozimi ob hladnem vremenu ne bi zeblo v roke in noge, smo na balinišču z delovno akcijo pripravili kurjavo, po katero so pridni člani društva šli kar v gozd.
12. 12. 2015 smo v kulturnem domu gostili dramsko skupino Vidovo iz Šentvida pri Stični, ki nam je uprizorila veseloigro Pridi gola na večerjo. Tako kot vsako leto smo tudi konec leta 2015 s hrano in pijačo pogostili vse člane, sponzorje in pa seveda vse ostale, ki so kakorkoli pripomogli k delu in razvoju društva. Naj še omenim dogodek, ki je razveselil predvsem otroke – vsakoletni prihod dedka Mraza v kulturni dom. Učenci podružnične šole Kostrevnica pa so za najmlajše uprizorili igrico.
In za konec leta ... poslastica, če se lahko tako izrazim, Božični turnir v balinanju. Sodelovalo je šest ekip. Ob prečudovitem sončnem vremenu, z obilico športnega duha, kuhančka in bosanskega lonca smo s tem turnirjem zaključili balinarsko sezono 2014/15.
Zmagovalec turnirja je bila ekipa Ivančne Gorice, drugo mesto je osvojila Štanga 1, tretje mesto ŠD Golišče, četrto mesto Štanga 2, peto mesto Predilec 1 in šesto mesto Old bojsi z Dola pri Hrastniku. Naj bližalec turnirja je bil Lado Černe.

S pogledom nazaj občutimo našo prizadevnost, kreativnost in polnost športnega duha. Imamo voljo do dela, do športa, do kulture in ne nazadnje tudi do samega kraja, saj se družimo z balinarskimi ekipami iz cele Slovenije in še dlje.

Vsem članom društva in krajanom želim srečno in zdravo novo leto 2016!

Poročilo z dobrodelne tekme

Avtor prispevka: Aleš Hauptman

RD HERZ ŠMARTNO/RK DOL TKI HRASTNIK – RK CELJE PIVOVARNA LAŠKO 32:34 (14:18)

V soboto, 16. 1., je bilo v Šmartnem vse v znamenju dobrodelnosti in rokometa. Igralo se je za malega Jona Conto, pred katerim je zahtevna operacija in dolgotrajna rehabilitacija. Več si lahko preberete tudi na njegovi facebook strani: https://www.facebook.com/za.malega.jona/. Zamisel je prišla od idejnega organizatorja dogodka, Primoža Cenkarja, ki je povabil k sodelovanju ekipe RK Celje Pivovarna Laško, RD Herz Šmartno in RK Dol TKI Hrastnik, pri kateri je tudi trener. Skupna ekipa RD Herz Šmartno in RK Dol TKI Hrastnik je tako pred nabito polno šmarsko dvorano Pungrt gostila RK Celje Pivovarna Laško. Pred začetkom tekme je napovedovalec Boris Doblekar namenil nekaj besed malemu Jonu, zelo lepo gesto pa so pripravili igralci Celja, ki so Jonu in njegovemu bratcu Nejcu podarili celjski rokometni dres. Tekma se je nato lahko začela. Polčas se je začel izenačeno, nato pa so bolje nadaljevali slovenski prvaki, ki so z nekaterimi potezami navdušili gledalce. Največ so vodili za 8, pri rezultatu 8:16 in 10:18. Do polčasa je ekipa, ki smo jo poimenovali Mali Jon, znižala rezultat na 14:18. V drugem polčasu pa boljši začetek ekipe Mali Jon, ki se je približala le na gol zaostanka (22:23). Celjani so po tem izidu le malo strnili vrste in spet povedli za nekaj zadetkov in tekmo rutinirano pripeljali do konca. Sam končni rezultat ni bil tako pomemben, sama tekma je bila za ogled zanimiva, z veliko lepimi potezami na obeh straneh. Na tekmi je užival tudi mali Jon, ki je bil na koncu vesel in nasmejan. Skupaj z družino je bil hvaležen vsem, ki so prispevali za njegovo operacijo in rehabilitacijo.

Skupinska fotografija z dobrodelne tekme

Pomembne obletnice v letu 2015

Avtor prispevka: Rudi Vidic

V letu 2015 se je zvrstilo nekaj pomembnih obletnic, ki pa so šle mimo nas bolj ali manj neopazno. Navadno praznujemo le tiste, ki jim pravimo okrogle. Praznovanja obletnic pa naj ne bi bila sama sebi namen, saj nam lahko budijo ponos, nas spominjajo, opominjajo, spodbujajo k razmišljanju … Prav bi bilo, da bi se jih spominjali bolj pogosto. 880. obletnica prve omembe Šmartnega v pisnih virih je kar spoštljiva številka, praznovali pa smo jo bolj skromno, mimogrede, ob praznovanju občinskega praznika.

Pogled v zgodovino pove, da so letnico 1135 šteli za ustanovitev šmarske župnije. Leta 1935 so Šmarčani nadvse slovesno praznovali 800. obletnico ustanovitve župnije. Postavili so sto mlajev in vse hiše okrasili z venci. Šmartno so ob mraku in Ave Mariji razsvetlili z osemsto baklami, razsvetljene pa so bile tudi cerkev in vse hiše. Pokali so možnarji. Upokojenemu naslovnemu nadškofu A. B. Jegliču so pripravili slovesen sprejem, cerkveni zbor mu je na predvečer zapel podoknico, pozdravil pa ga je dekan Gornik. Naslednji dan je bila slovesna maša, h kateri so bili povabljeni duhovniki, ki so službovali v Šmartnem in sosednjih župnijah. Udeležilo se jih je šestnajst. Orkestralno mašo sta pela združena zbora iz Šmartnega in Litije. Veličastno slovesnost so popoldne sklenili s petimi litanijami, pri katerih so z ljudskim petjem sodelovali verniki, ki so povsem napolnili cerkev.

Leta 2015 je minilo 350 let, odkar je leta 1665 Šmartno dobilo prvo šolo, enorazrednico. Otroke so v zasebnih hišah in kapeli na Pungrtu učili brati, pisati, računati in verouk. Zagotovo je to pomembna in visoka obletnica opismenjevanja naših prednikov, če jo primerjamo s podatkom, da je na Kranjskem v sredini 19. stoletja, torej pred dobrim stoletjem in pol, šole obiskovala le približno polovica otrok.

V letu 2015 je minilo 70 let od konca 2. svetovne vojne, ki je usodno zaznamovala in razdelila naš narod. Mnoge žrtve, mislim, da pri nas predvsem mobiliziranci v nemško vojsko, so ostale zamolčane. O tem sem nekaj pisal v eni od številk Martinovega glasa, a ni bilo prav nobenega odziva.

Ravno na dan samostojnosti in enotnosti oziroma na god sv. Štefana pa je minilo 20 let, odkar smo župnijski pevci z župnikom g. Kaduncem sklenili ponovno vzpostaviti delovanje PROSVETNEGA DRUŠTVA, ki zaradi okupacije in posledic vojne ter revolucije ves ta čas ni smelo delovati. Ta dan sta bila v cerkvi dva lepa, že tradicionalna kulturna dogodka, in sicer: pri maši igranje Tamburaškega orkestra Šmartno, zvečer pa še božični koncert MePZ Cum anima.

V okviru Prosvetnega društva delujejo kar štirje pevski zbori, in sicer: od najmlajših Žvrgolevčkov, mladih Cum anima, MoPZ Fantje od fare do najstarejših pevcev MePZ sv. Martina. Tako široka paleta aktivnih članov različnih starosti je ob dobrem strokovnem vodstvu jamstvo za dobro prihodnost petja, pa tudi za vzdrževanje zdravega duhovnega okolja.

Ob tej obletnici se hvaležno spominjamo vseh članov društva, od začetka leta 1907 pa vse do nasilne prekinitve in naprej, saj je duh tega delovanja trajal vse do konca stoletja. Posebej moramo izpostaviti dekana Riharja, ki je botroval ustanovitvi društva, in prvega predsednika ter šmarskega župana Leopolda Hostnika, dekana Gornika, ki je kljub hudim pritiskom ostal pokončen in neuklonljiv, ter kaplane, ki so zavzeto pomagali pri delovanju in vodenju društva. Dekan Gornik je zelo podpiral delovanje vseh sekcij društva, še posebej petja, pri igrah pa je tudi sam vodil vaje in jih režiral. Zaradi svoje načelnosti in neuklonljivosti je bil trn v peti vseh totalitarnih režimov, saj so ga v času šestojanuarske diktature sodno preganjali in celo obsodili na zapor, Nemci so ga po okupaciji izselili, revolucionarna oblast pa mu po vojni ni dovolila vrnitve v Šmartno do binkošti leta 1946. Tudi pozneje ga je lokalna oblast stalno nadzorovala, preganjala in zapirala. Organizirali so celo ljudsko zborovanje v društvenem domu, kjer naj bi razkrinkali njegovo protidržavno delovanje in ga »po volji ljudstva« izgnali iz Šmartnega. Vse te pritiske je pokončno prestal, saj so bili farani vedno na njegovi strani.

Po ustanovitvi Prosvetnega društva so župljani že leta 1910 zgradili društveni dom in si tako postavili materialne temelje za svoje delovanje. V letih diktature je obstajala namera oblasti, da bi društveni dom zaplenila. Dekan Gornik je zato, da bi ga rešil in ohranil za namen, za katerega so ga ljudje zgradili, izvedel odkup, in dom je tako leta 1935 prešel v župnijsko last, saj je bilo delovanje društva v tistem času že prepovedano.

Po letu 1935 je društvo spet lahko zaživelo, a so Nemci ob okupaciji društveni dom zaplenili, podobno je ravnala po vojni tudi nova ljudska oblast. Tako so spodrezali tudi materialne temelje za delovanje društva, ki po vojni ni smelo obstajati.

Z denacionalizacijo je bilo lastništvo opustošenega doma vrnjeno župniji. Duh tistega časa pa se je zalezel v šmarsko dolino, ki se zato komajda še drži na svojih nogah, čeprav bi moral biti po »volji ljudstva« iz Šmartnega že izgnan, tako kot nekoč dekan Gornik, ki pa je takrat kot pokončen mož, duhovnik in kulturnik stal in obstal. Tudi dom še stoji, in če bi bil vsaj na zunaj lepo urejen, bi kot najlepši objekt ob novi obvoznici tudi za kraj pomenil dodano vrednost.

Šmarska obvoznica – nova ulica

Avtor prispevka: Jože Poglajen

Lansko leto se je mnogim krajanom naše občine uresničila večletna želja: dobili smo obvoznico. Prebivalci Šmartnega lažje dihajo, ker ni toliko prometa, prebivalci okoliških vasi pa hitreje pridemo mimo Šmartnega. Je res tako?

Prepričan sem, da je bila ideja o šmarski obvoznici pred petdesetimi leti mnogo boljša, kot je današnja obvoznica. Že na prvi predstavitvi trase sem v pripombe zapisal, da je trasa slaba, da to ni obvoznica ampak ena ulica več v Šmartnem, in da so tak načrt oblikovali nasprotniki Šmartnega. V to sem prepričan še danes. Kdo drug bi lahko še gradil tako, če ne nasprotnik, da bi na vzhodu odrezal del kraja, gradil po najboljšem kmetijskem zemljišču, zgradil minimalno širino ceste, da se tovorna vozila težko srečujejo, zgradil na obeh koncih katastrofalne priključke za center, na ozko cesto pa umestil še kolesarsko stezo in na nekaj več kot polovico obvoznice tudi pločnik za pešce. To razumem tako, kot da bi iz centra želeli, poleg motornega prometa, izgnati tudi pešce in kolesarje.

Obvoznica bi morala služiti motornemu prometu, da se vozila čim hitreje peljejo mimo kraja in ga z izpuhi čim manj onesnažujejo, zato nanjo ne sodita pločnik in kolesarska steza. Lahko se zgradita tudi pločnik in kolesarska steza, vendar morata biti fizično (z ograjo) ločena od ceste, zato da je na cesti omogočena maksimalna hitrost (90 km/h).

Poglejmo, kako se vozi po novi ulici. Celotna nova cesta ima omejitev hitrosti. Na približno treh četrtinah je omejitev hitrosti 50 km/h, na preostalem delu pa 70 km/h. Če želimo iz Bogenšperka priti na železniško postajo v Litiji, bomo po stari trasi mimo osnovne šole in zdravstvenega doma na železniški postaji najmanj minuto prej (odvisno od semaforja v Litiji) kot po obvoznici čez Grbin. Tudi če na koncu obvozne ceste zavijemo na Ustje, čez hrib, smo po stari trasi skozi Šmartno za nekaj sekund hitrejši. Vse vožnje so zabeležene z upoštevanjem omejitev in na prazni cesti. Zatakne se nam lahko že na začetku – v Cerkovniku. Tam predstavlja ozko grlo križišče. Za pretočnost prometa bi moral biti pas za zavijanje levo iz smeri Bogenšperka, pa tudi z nasprotne strani za zavijanje desno. Tam sem pričakoval izgradnjo krožišča, saj bi šest priključkov tako najlažje spojili, pa tudi bolj varno bi bilo tako in še pretočnost prometa bi bila boljša. Glede na to, da pridobljena gradnja ni rešila vsega, kar bi lahko, je potrebno začeti s pripravami za izgradnjo obvoznice, ki bo res obvoznica. Pričakujem, da bodo ob tej cesti zrasle novogradnje, in takrat bo cesta dobila popoln videz ulice, kot ga nakazuje že danes. Vsekakor je zgrajena cesta za Šmartno pridobitev, napredek, ki ni bil izkoriščen tako, kot bi bil lahko. Še nekaj je potrebno zapisati. Nova ulica bo po mojem mnenju tudi poligon za policiste in redarje, ki bodo polnili občinski ali državni proračun. Nasprotniki Šmartnega so popolnoma uspeli, če je bila ob načrtovanju mišljena tudi ta dejavnost.

Dogajanje v šmarski obrtni coni

Avtor prispevka: Simon Povše

Šmartno se razvija tudi na obrtno-podjetniškem področju.

Na območju bivše Knafličeve usnjarne, ki je po dolgih letih uspešnega poslovanja in dobrobiti za ožjo in širšo okolico neslavno propadla, se lokalni obrtniki in gospodarstveniki počasi a vztrajno trudijo, da bi območje spet zaživelo. Lastniki so sami financirali in za silo uredili dovoz do objektov, v katerih opravljajo svoje dejavnosti. V obrtni coni že obratujejo podjetja avtomehanične, kovinarske, gradbene, elektro, mizarske in storitvene dejavnosti.

Domači obrtniki in podjetniki nudijo že kar lepo število delovnih mest, v prihodnosti pa se bo odprlo še kakšno novo.

Po vsem lepem pa se vedno pojavi tudi kakšen ampak … Zaradi nove šmarske obvoznice večinski lastnik, ki je območje kupil od stečajnega upravitelja, ocenjuje, da imajo nepremičnine na tem območju višjo ceno, ne čuti pa se dolžnega, da bi se aktivneje vključil v aktivnosti, s katerimi bi te nepremičnine upravičile svojo vrednost. V tem primeru je potrebno urediti nov OPPN za območje bivše usnjarne, urediti je potrebno tudi načrt infrastrukture (dostop, kanalizacija, javna razsvetljava, načrt intervencijskih poti, cestnih oznak in usmerjevalnih tabel).

Nekateri lastniki so se zelo angažirali za pridobitev potrebnih oziroma zahtevanih dokumentov, zato v duhu začetka novega leta pričakujejo, da se bo v letu 2016 vse skupaj uredilo v dobro vseh.

Obrtna cona v Šmartnem pri Litiji

Domača zeliščna lekarna

Avtorica prispevka: Jožica Bajc Pivec

No, pa je za nami. Vstop v novo leto, pravzaprav smo že proti koncu prvega meseca, ko pišem ta članek. Za nami so praznovanja in vsakovrstne novoletne zaobljube. Kakšne so vaše? Je med njimi tudi kakšna, ki je povezana z zdravilnimi rožicami? Morda ste si obljubili, da boste letos spoznali par novih rastlin, ali da si boste pripravili svoje domače čaje, morda celo tinkturo? Pri vsem tem bi vam bila rada v pomoč. Najprej nekaj besed o domači zeliščni lekarni.

Domača zeliščna lekarna spada v vsako hišo – v vsako gospodinjstvo. Vendar pri tem velja osnovno pravilo:
Vsaka naravna zeliščna lekarna je dobra le toliko, kolikor so v njej sveža zelišča.

Zdravilne rastline ne smejo biti starejše od dveh let in morajo biti pravilno shranjene. Brez osnovnega znanja o nabiranju, sušenju, shranjevanju in uporabi zdravilnih zelišč ne moremo pričakovati učinkovite in varne uporabe pripravkov. Torej nabiramo samo tiste rastline, ki jih natančno in nedvomno poznamo in ki niso zaščitene in ogrožene.
V domačo zeliščno lekarno sodijo rastline, ki jih dobro poznamo in znamo uporabljati. Med njimi so najbolj znane: bezeg, trpotec, materina dušica, kopriva, lipa, brezovo listje, divji kostanj, dobra misel, melisa, kamilica, ognjič, kumina, komarček, lučnik, netresk, preslica, pelin, regrat, sivka, rman, ajbiš, šetraj, šentjanževka, žajbelj, tavžentroža, pa še kakšna bi se našla. Med temi so rastline za vse vrste težav. Iz njih si lahko pripravljamo čaje, tinkture, mazila, sirupe.
Na voljo je veliko različne literature, v kateri je polno koristnih receptov in nasvetov. Navedene so natančne količine zelišč za določene pripravke, navadno v znanih merskih enotah. V starejših knjigah pa najdemo recepte, v katerih so mere v žlicah, skodelicah, ščepcih, kozarcih ….

Za lažjo uporabo in pomoč pri pripravi pripravkov nekaj razmerij in podatkov:

Povzeto po Willfort R.: Zdravilne rastlin in njih uporaba:

- **1 čajna žlička** ustreza približno:
  - 5 cm³ tekočine,
  - 1,5 g praška,
  - 1–2 g posušenih cvetov ali listov,
  - 3 g posušene, zrezane zeli,
  - 2–3 g posušenih, zrezanih korenin,
  - 2–3 g plodov ali semen,
  - 5 ml tekočine.
- **1 jedilna žlica** ustreza približno 15 cm³ tekočine in približno trikratni količini zgoraj naštetih drog ali 10 ml tekočine.
- **1 kavna skodelica** ustreza približno 50 ml.
- **1 čajna skodelica** ustreza približno 150 cm³ ali 1,5 dl.
- **1 noževa konica** je približno ¼ do ½ čajne žličke.
- **1 ščep** je približno enako 1 jedilni žlici.
- **1 kozarček** za žganje je 30 ml.

Povzeto po Ašič S.: Domača lekarna patra Simona Ašiča, Recepti, 3. ponatis:

- **Velika žlica (jušna)** = 3 g suhega zelišča
- **Čajna žlička** = 1,5 g suhega zelišča
- **Kozarec** = 2 dl
- **Kozarec za vino** = 100 g
- **Kozarec za vodo** = 150 g
- **1 g vode** = 20 kapljic
- **1 g olja** = 40 kapljic
- **1 g alkohola** = 60 kapljic

Ob upoštevanju dejstva, da so velikosti žlic in skodelic različne, je sestavine priporočljivo tehtati.
Ne glede na mersko enoto je pomembno, da se držimo predpisanih količin. Kajti tudi v še tako preprosti rastlinici se skriva silna moč. Ob pretiravanju se nam to lahko maščuje s kakšnimi prav neugodnimi posledicami.

Domači čaj

Tudi sami si lahko pomagamo pri premagovanju prehladnih obolenj
V tem času so na pohodu prehladna obolenja in različne viroze. Proti njim se lahko borimo tudi s sestavinami, ki jih najdemo v vsaki kuhinji. To so čebula, cimet, med, limone, česen, rdeč korenček, ingver, pa še kaj bi se našlo. Vendar pa, kadar je obolenje hudo, priporočam, da obiščete zdravnika. V dogovoru z njim si lahko pomagate tudi z naravnimi pripomočki. Zelo koristno je, če si s temi pripravki pomagate preventivno, da vas prehlad ne more presenetiti.
Nekaj preverjeno uspešnih receptov naših babic:

Sirup za preventivo
1 l cvetličnega (ali gozdnega) medu
1,5 kg limon – stisnimo sok
4–6 žlic naribanega hrena (za otroke 4)
Vse sestavine dobro zmešamo in jih pustimo odležati 4 dni. Vsako jutro zaužijemo 1 žlico tega sirupa (otroci 2x dnevno eno čajno žličko). Sirup pričnemo preventivno uživati že novembra in ga jemljemo vse do aprila.

Zeliščne blazinice
Majhno blazinico (12 x 12 cm) napolnimo s kamilico, materino dušico, suhimi smrekovimi vršički, ožepkom, sivko, timijanom, dobro mislijo, meliso itd. Za dojenčke uporabimo samo kamilice – domače. Zeliščno blazinico zvečer ogrejemo in jo položimo na prsni koš. Uporabljamo jo lahko za otroke in odrasle. Uporabna je eno sezono. Za izdelavo zeliščnih blazinic lahko uporabimo tudi zelišča, ki so nam ostala iz pretekle sezone.

Učinkovita preventiva
Cvetove materine dušice posušimo in zmeljemo v kavnem mlinčku. Vzamemo 1 l cvetličnega ali gozdnega medu in 4 žlice zmletih cvetov materine dušice ter dobro premešamo. Pustimo nekaj dni (3–4) na dnevni temperaturi, vmes večkrat premešamo. Dnevno zaužijemo 1 žlico na tešče, otroci 1 čajno žličko.

Težave z bronhiji
Grobo morsko sol, najboljša je s solin, zašijemo v blazinico, pogrejemo in položimo na prsni koš. Pokrijemo z brisačo, da ostane dlje topla. Ležemo v posteljo in pustimo, da učinkuje preko noči.

Izguba glasu
2 dl sveže iztisnjenega soka korenčka, 5 dl vode, 6 suhih fig
Korenčkovemu soku primešamo vodo, dodamo drobno narezane fige in kuhamo 10 minut na blagem ognju. Čaj pijemo tekom dneva po požirkih. Fige na koncu pojemo.

Boleče grlo, angina – obloga s čebulo
2–3 rdeče čebule narežemo, na hitro prepražimo na oljčnem olju, da se čebula zmehča. Zmes nekoliko ohladimo in naložimo na bombažno krpo v debelem sloju ter ovijemo okoli vratu. Preko tega zavijemo še volnen šal, ležemo v posteljo in pustimo delovati preko noči. Preden ležete v posteljo, namočite noge v slano toplo vodo, da bo učinek še večji.

Med in čebula – za prehladna obolenja
1 do 2 čebuli nasekljamo, dodamo 20 dag medu in pustimo čez noč v steklenem kozarcu. Zjutraj precedimo in pijemo čez dan po požirkih. Odrasli 1 veliko žlico, otroci 1 malo žličko. Pijemo maksimalno 5 dni.
Na enak način pripravimo sirup s črno redkvijo ali hrenom.

Za kvalitetno kri
2 žlici jabolčnega kisa, 2 žlici medu, 2 dl vode
Vse sestavine dobro zmešamo in spijemo na tešče. Pomaga tudi pri krepitvi odpornosti.

To je le nekaj receptov naših babic. Če nam je skozi leto uspelo nabrati in posušiti različna zdravilna zelišča, je zdaj pravi čas, da si iz njih pripravimo čaje. Tudi z njihovo pomočjo ohranjamo odpornost in se ščitimo pred prehladi. Najbolj primerna čajna mešanica za ta čas je sestavljena iz zelišč: vijolica, trobentica, marjetica, bezeg, trpotec, slezenovec, žajbelj, timijan, lipa, veliki lučnik, ajbiš, regrat, kopriva. Če nam kakšno zelišče manjka, ni nič hudega. Mešamo enake količine do pet različnih zelišč in si iz njih pripravimo poparek. Izjema sta le slezenovec in ajbiš, ki ju čez noč namakamo v mrzli vodi in zjutraj precedimo, pogrejemo do mlačnega in taka popijemo.
Si pa odpornost pridobivamo in ohranjamo tudi z redno telesno dejavnostjo. Zato vsakodnevni sprehod ne glede na vreme zelo koristi našemu organizmu.

Čim manj smrkavčkov in kihavčkov ter vse dobro vam želim!

Bela omela (Viscum album) - čudežna zajedavka

Avtor prispevka: Janez Javorski, ŠD Javor, Sekcija za zelišča

Le nasmehnemo se v Sekciji za zelišča pri ŠD Javor, ko ljudje hlastajo po rastlinah iz drugih krajev, da si ohranjajo ali izboljšajo zdravje. Za vsako bolezen raste rož'ca tudi pri nas, saj je zrasla zato, da nam bo služila. V našem društvu prisegamo na domače.

Učinki bele omele na zdravje so bili poznani že v daljni zgodovini, priznava pa jih tudi uradna medicina. Zgodovinski viri navajajo, da so jo v zdravilstvu uporabljali že v 5. stoletju pred našim štetjem. Izsledki najnovejših raziskav so njene učinkovine uvrstili celo med sestavine zdravil proti raku. Dokazano je namreč, da vsebuje cel niz zdravilnih snovi. Najpomembnejše med njimi so lecitin, viskotoksini, histamin, lignin, flavonoidi, kolin in eterična olja. Možno jo je uporabljati v obliki čaja, praška in tinkture.

Mi iz bele omele izdelujemo tinkturo in čajno mešanico. Oboje je z ekološke kmetije, ki jo upravljamo.

Zdravilne učinkovine v beli omeli pripomorejo k normalizaciji visokega ali nizkega krvnega tlaka, obenem pa okrepijo srce. Ko nastopi popolno ravnotežje, izginejo težave, kot so vrtoglavica, migrena, piskanje v ušesih. Nekaj kapljic tinkture v tekočini sobne temperature preprečuje kronično zaprtost. Pokazalo se je tudi, da bela omela pomaga pri zdravljenju rakavih obolenj. Vsebuje namreč lecitin, iz katerega se pridobiva lecitinol, ta pa lahko že v izjemno majhnih količinah uniči celice raka in vpliva na dvig imunskega sistema. Poleg tega odpravlja slabost, bruhanje, izpadanje las, nespečnost in izgubo apetita. Vendar je uspešna le pri tumornih oblikah raka, ne pomaga pa pri levkemiji.

Bela omela je odlično naravno sredstvo za sproščanje živčevja. Pripravki iz njenih listov pomirjajo in utrjujejo živčevje. Delujejo neposredno na živec klatež (vagus), prek njega pa krepijo kapilare perifernega krvnega sistema. Je zimzelena polzajedalska rastlina, ki ima obliko grmička, polkrožnega obrisa, ki svoje korenine poganja v veje dreves in jim tako krade hranilne snovi. Belo omelo najpogosteje najdemo na listnatem drevju, ni pa neznanka tudi v sadovnjakih, ki so slabše vzdrževani. V naši bližini je precej redka. Nabiranje te rastline je naporno in nevarno, ker sta potrebni lestev in obilo spretnosti. Babice so nam pravile, da če prepričaš ljubljeno dekle, da se zavedno ali nezavedno sprehaja oziroma sprehodi pod njo, bo tvoja nevesta.

Zdravniki konvencionalne in zdravniki alternativne medicine v Nemčiji ekstrakte bele omele parenteralno (subkutano injiciranje) uporabljajo pri zdravljenju raka.

Pri komplementarnem zdravljenju raka je na prvem mestu zdravljenje z belo omelo. V izjemnih primerih se lahko zdravljenje z omelinimi ekstrakti uporablja tudi alternativno, največkrat pa dodatno h kemoterapiji in/ali obsevanju ter v recidivni preventivi.

Rudolf Steiner je bil avstrijski naravoslovec in filozof, ki je ustanovil družbo za raziskave raka. Skupaj z Ito Wegman je razvil antropozofsko medicino. Leta 1917 je predlagal ekstrakt bele omele za zdravljenje raka in leta 1920 ga je Ita Wegman vključila v dejansko zdravljenje. Ta neagresivni način zdravljenja rakavih obolenj je v Nemčiji in nekaterih drugih državah že uradno priznan, v ZDA je v procesu kliničnih preskušanj, v Sloveniji pa ta način zdravljenja še ni sprejet.

Več o našem delu si lahko preberete na naših spletnih straneh: http://trgovina.janezjavorski.si/ in http://www.srce-me-povezuje.si/conloco/.

ROKOMETNO DRUŠTVO ŠMARTNO 1999

Vse dečke od 1. do 9. razreda in dekleta od 1. do 5. razreda, ki jih **zanima ROKOMET, VABIMO,** da se vpišejo v rokometno šolo. Vabljeni tudi vsi stari člani, ki ste rokomet že obiskovali, da se spet pridružite treningom.

V rokometno šolo se lahko vpišete preko elektronske pošte info@rdsmartno.si ali pa se oglasite na enemu izmed treningov mlajših selekcij v dvorani Pungrt.

Za več informacij nas lahko pokličete tudi na številke:
– splošne informacije: 031 627 189 (Aleš Hauptman)
– mlajši in starejši dečki (od 6. do 9. razreda): 051 387 245 (Franci Zidar)
– mini rokomet (od 1. do 5. razreda): 040 820 974 (Tanja Oder)

Vabljeni vsi mladi športniki in športnice !!!

Žive jaslice na Javorju

Avtorica prispevka: Erika Cerjak

Ko se je na božični dan spustil mrak, je Javorje ponovno oživelo. Domačini so pripravili tradicionalno uprizoritev živih jaslic. Zbralo se je veliko ljudi, ki so spremljali božično zgodbo, vpeto v življenje slovenskega kmeta in njegove običaje.

Žive jaslice na Javorju

Zgodba se je pričela z Marijo, ki jo je obiskal angel in ji povedal, da bo rodila božjega sina. Ko sta se Jožef in Marija odpravila na pot, ju nihče ni hotel sprejeti k sebi. Tako sta prispela do revnega hlevčka, kjer se jima je rodil Jezus. Zgodba se je končala z obiskom angelčkov in svetih treh kraljev.

Med svetopisemskimi prizori je bilo prikazano tudi vsakdanje življenje kmečkih ljudi in njihova dela (ličkanje koruze, kovaštvo, tesarstvo, pastirčki na paši). Ko so včasih ljudje ob večerih ličkali koruzo, so si, da je bilo delo zanimivejše in je čas hitreje mineval, pripovedovali različne zgodbe, uganke in šale.

V pripovedi smo lahko videli, kaj se zgodi, če starejših ne spoštujemo in jih želimo pregnati iz hiše. Z glasbenim delom so pripoved popestrili angelčki, ki so peli lepe božične pesmi (Sveta noč, Poslušajte vsi ljudje, Angelčki stopajo in druge).

Pri predstavitvi živih jaslic je sodelovalo preko šestdeset nastopajočih. Po kulturnem programu so si obiskovalci lahko ogledali prizorišče dogajanja. Najbolj zanimive za otroke so bile prav gotovo domače živali.

Upamo, da ste nekaj božičnega miru ohranili v svojih srcih, in naj vas mir, sreča, zdravje in ljubezen spremljajo skozi vse prihodnje leto.

Slovesna predstavitev Rastoče knjige Primskovo

Avtorica prispevka: Helena Selan, Etnološko društvo Jurija Humarja

Rastoča knjiga je več kot knjiga, je skrinja narodne zaveze, je duh, ki se nad časom dviga, je zvezda stalnica, ljubezen je zapisal naš veliki pesnik in državnik Tone Pavček. Rastoča knjiga nas Slovence opominja, da smo v prvi vrsti narod kulture.

V Etnološkem društvu Jurija Humarja Primskovo smo si že ob ustanovitvi zastavili temeljni cilj, da bomo skrbeli za ohranjanje naravne, kulturne, etnološke in arheološke dediščine in oživljanje običajev in navad.

V nedeljo, 6. decembra 2015, smo slovesno predstavili Rastočo knjigo Primskovo. S tem smo se pridružili izvirnemu vseslovenskemu projektu, ki je kot pomnik slovenski knjigi nastal ob prelomu vstopa v novo tisočletje.

V Rastoči knjigi Primskovo smo v izraz hvaležnosti predstavili osemnajst pomembnih osebnosti, ki so delovale v našem kraju in pustile neizbrisno sled. Osebe, ki so s svojim delom in trudom naš kraj zaznamovale in ga obogatile ali ponesle prepoznavnost našega kraja v svet. Rastočo knjigo Primskovo smo pripravili v obliki stalne stenske razstave v Miklavževi dvorani na vrhu Primskove gore in v obliki brošure, kot 1. zvezek. Želimo si, da bo Rastoča knjiga skozi leta rasla, se širila in bogatila naš kraj.

Niti prisrčne predstavitve sta pletli direktorica Knjižnice Litija Andreja Štuhec in vodja projekta Marinka Vidgaj. Na začetku je zbrane nagovoril slavnostni govornik mag. Igor Teršar, direktor Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti. Zbrane sta nagovorila tudi akad. prof. dr. Boštjan Žekš, predsednik upravnega odbora Društva Rastoča knjiga, in župan občine Šmartno pri Litiji, g. Rajko Meserko. Sledila je predstavitev oseb Rastoče knjige. V kulturnem programu so sodelovali otroci vrtca Sovice, učenci Osnovne šole Šmartno in podružnične šole Primskovo, skupina Prima vox in ženska vokalna skupina Gartrožce.

Ob koncu je nekaj misli o Rastoči knjigi podal Novomeščan dr. Janez Gabrijelčič, idejni oče Rastoče knjige. Med gosti so bili na prireditvi tudi prof. Jože Zupan iz Šentruperta, ki neutrudno ustvarja in širi ideje ter deli izkušnje o ustvarjanju, Albert Pavli, ravnatelj Osnovne šole Šmartno pri Litiji, in msgr. Jože Hauptman.

Zahvaljujemo se vsem nastopajočim, sorodnikom in prijateljem oseb Rastoče knjige Primskovo, obiskovalcem, podpornikom, donatorjem, našim gasilcem in vsem ostalim, ki so kakorkoli sodelovali in pomagali pri nastajanju in predstavitvi Rastoče knjige Primskovo.

Vabimo vas, da si ob obisku našega kraja Rastočo knjigo Primskovo tudi ogledate.

Dogodki v Knjižnici Litija

Avtorici prispevka: Andreja Štuhec in Aleksandra Mavretič

Tomaž Šalamun po makedonsko

"Utrudil sem se podobe svojega plemena in se izselil." S temi besedami je v slovensko poezijo vstopil eden najbolj uveljavljenih slovenskih literatov, Tomaž Šalamun, ki bi letos praznoval 75. rojstni dan. Rodil se je leta 1941 v Zagrebu, umrl 2014 v Ljubljani. Prevedli so ga v osemnajst jezikov, makedonski prevodi so izšli 1980, 2004, 2008 in 2009. Pred kratkim pa je pri založbi Matica makedonska izšla Zbrana poezija Tomaža Šalamuna. Prevajanja sta se lotili Sonja Dolžan iz Litije in Viktorija Blaževska, ki bosta knjigo predstavili tudi v Knjižnici Litija. Literarni večer v mesecu kulture bo tako posvečen Tomažu Šalamunu in novi izdaji njegovih pesmi v makedonščini. Prireditev bo v četrtek, 25. 2., ob 19. uri v Knjižnici Litija. Dogodek bodo popestrila likovna dela kisovških likovnikov iz društva LIKI.

Zanimiva znanost z mag. Judito Nemeček

Tretje srečanje z domačim diplomantom bo posvečeno ljudski pesmi v Litiji. V povzetku magistrske naloge Judite Nemeček piše: »V Litiji je bilo glasbeno življenje že v preteklosti zelo razgibano. Pevska kultura v naši občini ima bogato tradicijo. Zborovsko petje mi ni tuje in rada imam lepo slovensko pesem. Prav zaradi tega sem se odločila, da raziščem kulturno dediščino – ljudsko pesem v našem kraju in zunaj njega.« Toliko za uvod, več pa boste izvedeli na srečanju z mag. Judito Nemeček, ki bo v ponedeljek, 29. 2., ob 19. uri v Knjižnici Litija predstavila svoje magistrsko delo Kulturna dediščina – Ljudska pesem v Litiji.

Aktualni razstavi v obeh knjižnicah

Od sredine februarja je v knjižnici Šmartno na ogled razstava Stojana Femca, *Šmartno moraš imeti rad.* Na srečanje z avtorjem, rojenim Šmarčanom, vas bomo povabili v pričetku marca.

V litijski knjižnici pa so na ogled dela kisovških likovnikov, ki delujejo v društvu LIKI.

Frpruh, nova pesniška zbirka Vladimirja Garantinija

Eden izmed avtorjev, ki ohranja spomin na rudarstvo, na knape, je zagorski pesnik Vladimir Garantini. Njegove rudarske pesmi so nastajale dolgo časa, tudi zaradi izkušenj, ko je 10 let poučeval na Rudarskem šolskem centru Zagorje in se srečeval s knapovskimi učenci, rudarji, inženirji, gospodinjami, upokojenci; s šaljivimi in žalostnimi dogodki. Veliko pesmi je nastalo v knjižnem jeziku, še več pa v zagorskem narečju.

Na koncu najnovejše zbirke, Frpruh, ki je izšla v letu 2015, je tudi slovarček rudarskih popačenk, ki so znane samo v ožjem zagorskem okolju. Zbirko je z ilustracijami opremil slikar Jože Ovnik, zaradi vloge očeta in zaradi bivanja v dveh rudarskih krajih, Trbovljah in Velenju, tudi poznavalec rudarskega življenja. Da imajo ilustracije posebno dušo, je uporabil stekleničko črnila iz »mašinhauza« trboveljskega »Drajeršohta« iz leta 1919. Pesmi so predvsem dokument nekega časa in kraja, ki izginja, a se tako ohranja v spominu. Zbirka Frpruh je bila izdana v 1000 izvodih, 100 jih je romalo v Bruselj, veliko jih je v zagorskem rudarskem muzeju.

Oba umetnika bosta gosta literarnega večera v Knjižnici Litija v torek, 15. marca, ob 19. uri. Dogodek bodo popestrili tudi glasbeniki, med njimi Knapovske punce.

(* frpruh – jamski zrušek)

Povezovanje generacij ob materinskem dnevu

V marcu sta dneva, ko malce bolj kot običajno pomislimo na žene, dekleta in matere. Na predvečer materinskega dneva, 24. marca, se bo v Knjižnici Šmartno odprla razstava del Male LILE, ki deluje pod vodstvom mentorice Danijele Kunc. Del razstavnega prostora bosta s svojim unikatnim nakitom zapolnili članici LILE Jelka Jantol in Nubia Anžel. Povezovanje generacij v društvu LILA se bo nadaljevalo tudi na tej razstavi. Razstava bo v Knjižnici Šmartno ob 19. uri.

Po Švedski in Norveški z Mirkom Slapničarjem

Svoje potovanje po Skandinaviji je domačin Mirko Slapničar naslovil Proti polnočnemu soncu. Prisluhili mu bomo v Knjižnici Litija v torek, 16. februarja, ob 19. uri.

2. april – Andersenov dan

Najlepšim pravljicam in spominu na danskega pravljičarja, ki jih je ustvaril, se bomo v Knjižnici Litija poklonili v soboto, 2. aprila 2016. Otroke od 10. do 12. ure vabimo na pravljični zajtrk s pravljičarko Tatjano.

Aktivnosti DU Šmartno

Avtor prispevka: Boris Žužek

V času od junija do decembra smo izvedli naslednje dejavnosti. Imeli smo dvanajst rekreacijskih pohodov v okolici Šmartnega, na katerih smo našteli več kot 150 pohodnikov.

V juniju se je naša ženska balinarska ekipa udeležila zasavskega tekmovanja v balinanju v Trbovljah, na katerem je med sedmimi ekipami zasedla 5. mesto. V istem mesecu smo že četrtič organizirali ogled baleta Grk Zorba v mariborski operi, skupina Šmartink pa se je zbrala v gostilni Maček; udeležili smo se tudi zasavskega srečanja upokojencev v Radečah, kjer je bila organizirana tudi vožnja s splavom po reki Savi. V juliju smo se na vrtu gostilne Maček zbrali na pikniku in si v poletnem gledališču na Studencu ogledali gledališko predstavo Kralj gora in ljudomrznik.

V avgustu smo organizirali celodnevni izlet v Bohinj; pohodniki smo šli po dolini Voje do slapa Mostnica, ostali udeleženci pa so si ogledali slap Savica in planšarski muzej v Stari Fužini; kosilo smo imeli v gostišču na Nemškem Rovtu. Konec avgusta pa smo se zbrali na pikniku v Jelši, pod kozolcem gostišča Pri Rozi.

V septembru smo štiri dni sodelovali v prometni akciji varovanja šolarjev v prometu, se udeležili predavanja o demenci v Trbovljah, izvedli zdaj že tradicionalni izlet z vlakom in pohod na Brezje, organizirali merjenje holesterola, krvnega tlaka, sladkorja in trigliceridov v naši društveni pisarni, bili na zasavskem izletu prostovoljcev v Rimskih Toplicah ter imeli poldnevni izlet s pohodom Spodnja Slivna–Zgornja Slivna in obiskali turistično kmetijo na Malih Selih blizu Geossa.

V oktobru smo si ogledali muzikal Mamma mia v Zagorju, bili na poldnevnem izletu na Limbarski gori, se ustavili v mlinu Rotar ter druženje končali s kosilom na kmetiji Lavrič blizu Geossa.

V novembru smo izvedli vsakoletno srečanje jubilantov v gostilni Pri Mačku, se sestali s prostovoljci v šmarski knjižnici ter si ogledali muzikal Cvetje v jeseni v Cankarjevem domu v Ljubljani.

V zadnjem mesecu minulega leta smo obiskali naše člane v Domu Tisje in izvedli božično-novoletno srečanje v gostilni Krznar, kjer se nas je zbralo kar 66. S prostovoljci smo obiskali vse bolne in ostarele člane našega društva, jim izročili darila ter jim zaželeli prijetne praznike ter srečo in zdravje v prihajajočem letu. Prostovoljci v projektu Starejši za starejše so prav tako obiskali vse občane, starejše od 80 let, ki sodelujejo v tem projektu, jim zaželeli lepe praznike in jim izročili simbolično darilce. S skupino Šmartinke pa smo se poslovili od minulega leta v gostilni Pri Mačku.

Na vseh druženjih smo od junija do decembra našteli skoraj 900 udeležencev.

Ko ne gre več, ko se vse ustavi, se pri nas na ŠENT-u javi!

Avtorica prispevka: Rebeka Novak, vodja DC ŠENT Trbovlje

»Težave v duševnem zdravju imajo ljudje šibkega značaja«, je eden najpogostejših mitov v današnji družbi. Neresnice nastajajo zaradi nepoznavanja in/ali strahu pred neznanim, zato v Dnevnem centru ŠENT Trbovlje namenjamo veliko pozornosti osveščanju in seznanjanju javnosti s problematiko duševnega zdravja in z dejstvi; duševno motnjo namreč lahko doživi vsakdo izmed nas.

Dnevni center je namenjen destigmatizaciji – zmanjševanju predsodkov do oseb s težavami v duševnem zdravju, v prvi meri pa posameznikom, ki imajo težave v duševnem zdravju in se prostovoljno odločijo za vključitev v program.

Največ posameznikov najde pot do nas zaradi dolgotrajnih težav v duševnem zdravju. Vključijo se v proces psihosocialne rehabilitacije, ki vsebuje individualne razgovore, sodelovanje v pogovornih skupinah, kreativnih delavnicah, delavnicah vseživljenjskega učenja, športnih aktivnostih, izletih … Obiščejo nas posamezniki, ki se zaradi nepričakovanih življenjskih dogodkov ali stresnih situacij znajdejo v trenutni duševni stiski. Na nas se obračajo tudi svojci oseb s težavami v duševnem zdravju, z nami pa svoj čas in ideje delijo tudi prostovoljci.

Naši obiskovalci – uporabniki storitev našega programa – povedo, da jim dnevni center veliko pomeni, saj je varen prostor, kjer se družijo, sklepajo prijateljstva, kvalitetno preživljajo svoj prosti čas, izboljšujejo svojo samopodobo, pridobivajo in ohranjajo znanja ter se učijo novih stvari.

»Ko ne gre več, ko se vse ustavi, se pri nas na ŠENT-u javi!« se glasi naš slogan, slogan ŠENT-a – Slovenskega združenja za duševno zdravje. In za marsikoga je obiskovanje Dnevnega centra tista opora, zaradi katere lažje prebrodi vsakdanje stiske, tudi osamljenost, ali pa potrebuje le malce podpore ali informacije, kam se obrniti, da življenje steče v pravo, želeno smer.

Vključitev v naš program je brezplačna, program in aktivnosti pa oblikujemo skupaj strokovni delavci in uporabniki storitev glede na izražene potrebe. Nahajamo se na naslovu Šuštarjeva 42a v Trbovljah, dosegljivi smo na telefonski številki 03 564 26 70, odprti pa smo vsak delovnik od 8.00 do 15.00.

Vabljeni vsi, ki nas želite spoznati, se nam pridružiti ali vas zanima naše 16-letno delovanje, med katerim so se nam že pridružili občani Trbovelj, Zagorja ob Savi, Hrastnika, Litije in seveda tudi Šmartnega pri Litiji.

Izdelki kreativne delavnice - škatle iz lepenke (foto: Rebeka Novak)

ZAHVALA

V 92. letu nas je zapustil naš
dragi oče, stari ata,
dedek in pradedek

FRANČIŠEK HAUPTMAN

iz Spodnje Jablanice 9.

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za darovane sveče in cvetje. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena zahvala g. župniku, pevcem, g. Zavrlu za ganljive besede slovesa in gasilcem PGD Jablanica.

Žalujoči sin Jani z družino in vsi njegovi

Ko se moraš posloviti,
te objame neznosna bolečina.
A ko pustiš, da te preplavijo spomini
na vse lepe, skupaj preživete trenutke,
se zaveš, da si vendar za vedno
povezan – le drugače
in bolečina popusti.

ZAHVALA

ob boleči izgubi našega

ZDRAVKA KADUNCA

(10. 8. 1957–13. 1. 2016) iz Gradiških Laz.

Iskreno se zahvaljujemo vsem in vsakemu posebej, ki ste nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali. Hvala za vse vzpodbudne besede, besede sočutja, izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in svete maše. Hvala vsem sodelujočim za lepo opravljen pogrebni obred in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in se poklonili v njegov spomin.

Vsi njegovi

Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
utihnil je tvoj glas,
bolečina in samota sta pri nas.
Zato pot nas vodi tja,
kjer sredi tišine spiš,
a v naših srcih ti živiš.
Čudno, kako prazen je svet,
ko umre en sam človek.
(Dante)

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je zapustil
naš dragi mož, oči, dedi

LUDVIK ZAMAN – Kajetov Ludvik

(13. 12. 1959–14. 12. 2015) iz Velike Kostrevnice 23,
Šmartno pri Litiji.

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste bili v težkih in bolečih trenutkih z nami, nam pomagali, nas tolažili, prinašali cvetje in sveče ter pospremili našega ljubega LUDVIKA v mnogo prerani grob na Libergi. Hvala za vsak objem, topel stisk rok in pogled z žalostjo v očeh.

Posebno lepo se zahvaljujemo reševalni službi ZD Litija, gasilcem PGD Kostrevnica, župniku g. Janezu Kvaterniku, Petru Avblju za napisan govor in nečaku Tomažu Zamanu za zadnje ganljive besede ob slovesu. Zahvala gre tudi pevcem ter vsem in vsakemu posebej.

Iskrena hvala.

Ludvik – hvala ti za vso ljubezen, ki si mi jo dal v 37. letih.

tvoja Nada

Oči, pogrešal te bom, rad te imam.

sin Andraž

Žalujoči: žena Nada, sin Andraž, hčerke Petra, Tanja s Primožem, Barbara z Bojanom ter vnuki Luka, Matej in Ana.

Si kot sonce življenja sijal,
za vse svoje ljubezen razdal,
odslej boš kot zvezda svetleča,
naj ti v nebesih dana bo sreča.

ZAHVALA

Utrujen od bolezni je zaspal naš dragi mož, oče in ata

MITJA ZEWELL

(20. 9. 1960–6. 1. 2016) iz Šmartnega pri Litiji.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani in z nami delili bolečino in žalost, za vse izrečeno sočutje, darovano cvetje in sveče. Naše hvaležne misli naj dosežejo vse sorodnike, sosede, prijatelje, znance, sodelavce SŽ-VIT in Vrtca Litija – enote Medvedek. Za zdravstveno oskrbo v času njegove bolezni se zahvaljujemo kolektivu ZD Litija in Onkološkemu inštitutu Ljubljana. Hvaležni smo g. župniku Janezu Kvaterniku, pevcem, trobentaču in vsem sodelujočim za lepo opravljen poslovilni obred. Še enkrat hvala vsem, ki ste se poslovili od njega in ga pospremili na njegovi poslednji poti.

Žalujoči: žena Pavla, hčeri Tjaša in Vanja s Petrom, vnuki Nika, Žan, Denis, Lovro ter drugo sorodstvo

»Kdor prinaša svetlobo v
življenje drugih,
se ji sam ne more izogniti ...«

ZAHVALA

Dne 14. 12. 2015 je v 92. letu starosti ugasnila svetloba v očeh naše drage mame, babice in prababice

ANE KOKALJ, rojene Primc,

z Gradišča pri Litiji.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za darovano cvetje, sveče in izrečeno sožalje. Hvala vsem za spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvala tudi praporščakoma, pevcem za zapete žalostinke in gospodu župniku za opravljen obred slovesa. Za skrb in nego v zadnjih letih njenega življenja se zahvaljujemo tudi osebju Doma Tisje.
Iskrena hvala vsem, ki boste tudi v prihodnje naši mami namenili lepo misel in postali ob njenem grobu.

Žalujoči: mož in ostali njeni

ZAHVALA

V 86. letu je tiho odšla

JUSTINA OVNIK

iz Gradišča 10, Primskovo.

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, znancem in sodelavcem za pomoč, izrečeno sožalje in darovane sveče, cvetje ter svete maše. Hvala župniku Jožetu Hauptmanu in vsem sodelujočim za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti.

Sinovi Miha z Ano, Rudolf, Marko in vnuk Matjaž

Kako srčno si ti želela,
da še med nami bi živela!
A smrt pač tega ni hotela
in te prezgodaj nam je vzela!
Konec je trpljenja in skrbi,
naj Bog miru ti podari.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je zaradi hude bolezni zapustila žena, mami, stara mama, sestra in teta

ANGELA PEVEC

(1965–2016) iz Preske nad Kostrevnico.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje in besede podpore, darove za sv. maše, sveče in ostale darove. Dodatne zahvale so namenjene medicinskemu osebju, še posebno dr. Milojki Juteršek, Tini in Mateji iz patronažne službe ZD Litija, župniku g. Janezu Kvaterniku, pevcem in pogrebcem za lepo opravljen pogreb, župniku in g. Vinku Malovrhu za duhovno podporo in Pekarni RŽ za finančno pomoč in ostale darove.

Žalujoči: mož in ostali njeni

Vsak človek je zase svet,
čuden, svetal in lep
kot zvezda na nebu.
(T. Pavček)

ZAHVALA

V oktobru nas je v 97. letu starosti zapustil naš dragi ata, stari ata in pradedek

JANEZ STRMEC starejši

iz Šmartnega pri Litiji.

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem in dobrim sosedom za izrečeno sožalje, cvetje, sveče in darovane sv. maše.
Iskrena hvala LOVSKI DRUŽINI ŠMARTNO – ROGISTOM, pevcem LIPA iz Litije za zapete žalostinke, g. župniku Janezu Kvaterniku za lepo opravljen obred in govornikoma, g. Danetu Namestniku in ge. Poloni. Zahvala tudi dr. Benedičiču in medicinski sestri Tini Brčon za obisk na domu.
Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

Dobrota tvojih rok ne mine,
čas ohranja nam spomine
in hvaležna misel nate.

ZAHVALA

ob izgubi drage mami, tašče, mame in prababice

MARIJE JEREB, roj. Tomažič,

1933–2015

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem, sodelavkam in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče. Hvala osebju Doma Tisje za skrb in nego v zadnjem letu, Ani Hostnik za poslovilne besede, gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcem ter Gašperju Namestniku za zaigrano tišino in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

Politična podoba občine Šmartno pri Litiji med obema svetovnima vojnama

Avtor prispevka: Tadej Čopar

Občino Šmartno pri Litiji je do leta 1927 vodil župan Leopold Hostnik, ki naj bi to funkcijo zasedal 25 let. Leta 1927 je postal župan Ernest Drčar, leta 1931 Ferdinand Tomažin, leta 1933 Josip Strman in leta 1936 Ignac Rus. V tem času so bila za to območje značilna nasprotja med katoliškim in liberalnim taborom, ki so bila prisotna na različnih področjih: na političnem (v smislu volitev na lokalni in državni ravni), gospodarskem (v Šmartnem sta delovali dve hranilnici in posojilnici – ena je pripadala katoliškemu, druga pa liberalnemu taboru) in društvenem področju (v Šmartnem so delovala različna društva: npr. Prosvetno društvo katoliškega tabora in Sokoli liberalnega tabora).

Kateri tabor je bil močnejši, lahko sklepamo na podlagi volitev. V dvajsetih letih je bila na volitvah na državni ravni ves čas očitna velika prevlada Slovenske ljudske stranke (SLS) kot predstavnice katoliškega tabora, ki je v šmarski občini leta 1920 dobila 56,4 % glasov, na naslednjih volitvah (v letih 1923, 1925 in 1927) pa med 70 in 80 %. Zaradi diktature v tridesetih letih volitev, kakršne so bile značilne za dvajseta leta, ni bilo več, zato takšna analiza ni mogoča. Leta 1931 je na volitvah nastopila samo Živkovićeva vladna lista, na naslednjih volitvah v letih 1935 in 1938 pa je nastopilo več list. Za leto 1935 župnijska kronika poroča le o volilni udeležbi, leta 1938 pa naj bi večino glasov (verjetno se tudi ta podatek nanaša na Šmartno in okolico) dobila Jugoslovanska radikalna zajednica (JRZ).

V dvajsetih letih je SLS prevladovala tudi na lokalnih volitvah. Na občinskih volitvah leta 1933 sta sodelovali Drčarjeva in Strmanova lista (slednja je zmagala). Leta 1936 je bilo vseh 24 odbornikov izvoljenih iz vrst JRZ, saj nasprotniki niso mogli sestaviti liste. Leta 1938 so bile zaradi prekomasacije občine v Šmartnem nove občinske volitve, na katerih je prav tako sodelovala samo lista JRZ.

Pogled na Šmartno pri Litiji leta 1931 (vir: Domoznanska zbirka Knjižnice Litija)